

DIAGNOZA SPOŁECZNO- GOSPODARCZA I ŚRODOWISKOWO- PRZESTRZENNA GMINY SŁUPNO

SPIS TREŚCI

SPIS TREŚCI.....	1
WSTĘP	2
1. WYMIAR SPOŁECZNY.....	4
1.1. Demografia.....	5
1.2. Edukacja i wychowanie.....	6
1.3. Kultura i rozrywka.....	9
1.4. Sport i rekreacja	10
1.5. Bezpieczeństwo	10
1.6. Aktywność i integracja społeczna.....	11
1.7. Wyzwania rozwojowe – wymiar społeczny.....	14
2. WYMIAR GOSPODARCZY	14
2.1. Przedsiębiorczość	15
2.2. Rynek pracy	16
2.3. Kluczowe gałęzie gospodarki.....	17
2.4. Wyzwania rozwojowe – wymiar gospodarczy.....	18
3. WYMIAR ŚRODOWISKOWY	19
3.1. Zasoby naturalne, formy ochrony przyrody	19
3.2. Gospodarka energetyczna	21
3.3. Gospodarka wodno-ściekowa	22
3.4. Gospodarka odpadami komunalnymi	22
3.5. Wyzwania rozwojowe – wymiar środowiskowy.....	23
4. WYMIAR PRZESTRZENNY.....	23
4.1. Położenie Gminy. Układ przestrzenno-administracyjny	23
4.2. Polityka przestrzenna	24
4.3. Mieszkalnictwo	24
4.4. Telekomunikacja.....	24
4.5. Infrastruktura drogowa, kolejowa oraz rowerowa oraz transport publiczny	25
4.6. Powiązania funkcjonalne z innymi gminami	26
4.7. Wyzwania rozwojowe – wymiar przestrzenny.....	27
5. WYMIAR INSTYTUCJONALNY	27
5.1. Stan finansów gminnych	27
5.2. Zasoby instytucjonalne Gminy	28
5.3. Wyzwania rozwojowe – wymiar instytucjonalny	29
6. WYZWANIA STRATEGICZNE GMINY SŁUPNO	30

WSTĘP

Celem niniejszego opracowania jest przedstawienie syntetycznej diagnozy społeczno-gospodarczej i środowiskowo-przestrzennej gminy Słupno na potrzeby **opracowania strategii rozwoju Gminy do 2030**. Diagnoza porusza jedynie wybrane, **najważniejsze dla rozwoju Gminy zagadnienia**.

Zakres czasowy opracowania obejmuje - co do zasady lata **2009-2020¹**, jednakże tam, gdzie było to możliwe wykorzystano najbardziej aktualne na dzień sporządzenia opracowania informacje.

Dane wykorzystane do analizy pochodzą przede wszystkim ze **źródeł pierwotnych i są pozyskane z krajowej statystyki publicznej** (Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, raportów opracowanych przez instytucje publiczne) i zasobów informacyjnych Gminy. Do analizy porównawczej wykorzystano oprócz danych z Banku Danych Lokalnych również dane gromadzone w Monitorze Rozwoju Lokalnego² - narzędziu Związku Miast Polskich, pozwalającym na syntetyczną ocenę potencjału społeczno-ekonomicznego gminy w czasie i w relacji do innych gmin o podobnej funkcji w strukturze osiedleńczej kraju (gmin z grupy porównawczej, tj. Łącka, Rzekunia, Cichanowa- gminy wiejskiej, Siedlec – gminy wiejskiej), charakteryzujących się podobnymi do Słupna możliwościami rozwojowymi (Zest. 1).

Zestawienie 1: Grupa porównawcza Gminy Słupno

Nazwa gminy z grupy porównawczej	Odległość od miasta wojewódzkiego	Typ w strukturze osiedleńczej kraju	Populacja gminy	Miasto subregionalne
Słupno	120 km	Gmina wiejska, strefa zewnętrzna obszarów funkcjonalnych miast subregionalnych	8 129	Płock
Łąck	120 km		5 376	Płock
Rzekuń	120 km		10 963	Ostrołęka
Ciechanów	100 km		7 159	Ciechanów
Siedlce	93 km		18 671	Siedlce

Ważnym punktem odniesienia w analizie danych, w tym formułowaniu wniosków, były także dane dotyczące województwa oraz kraju.

Analiza danych statystycznych została uzupełniona informacjami pozyskanymi od **Wójta i Wice wójta oraz kierowników wydziałów Urzędu Gminy, jednostek komunalnych**, a także ankietowymi badaniami mieszkańców i obserwacjami.

Diagnozę gminy Słupno przeprowadzono w trzech etapach (rysunek poniżej).

Rysunek 1: Metodyka diagnozy

¹ Zakres czasowy analizy zdeterminowany jest dostępnością danych statystycznych w BDL.

² <https://analizymonitorrozwaju.pl>

I ETAP

- Diagnoza wstępna
- Określenie wizji i kierunków rozwoju gminy

II ETAP

- Diagnoza pogłębiona
- Weryfikacja wizji i kierunków rozwoju

III ETAP

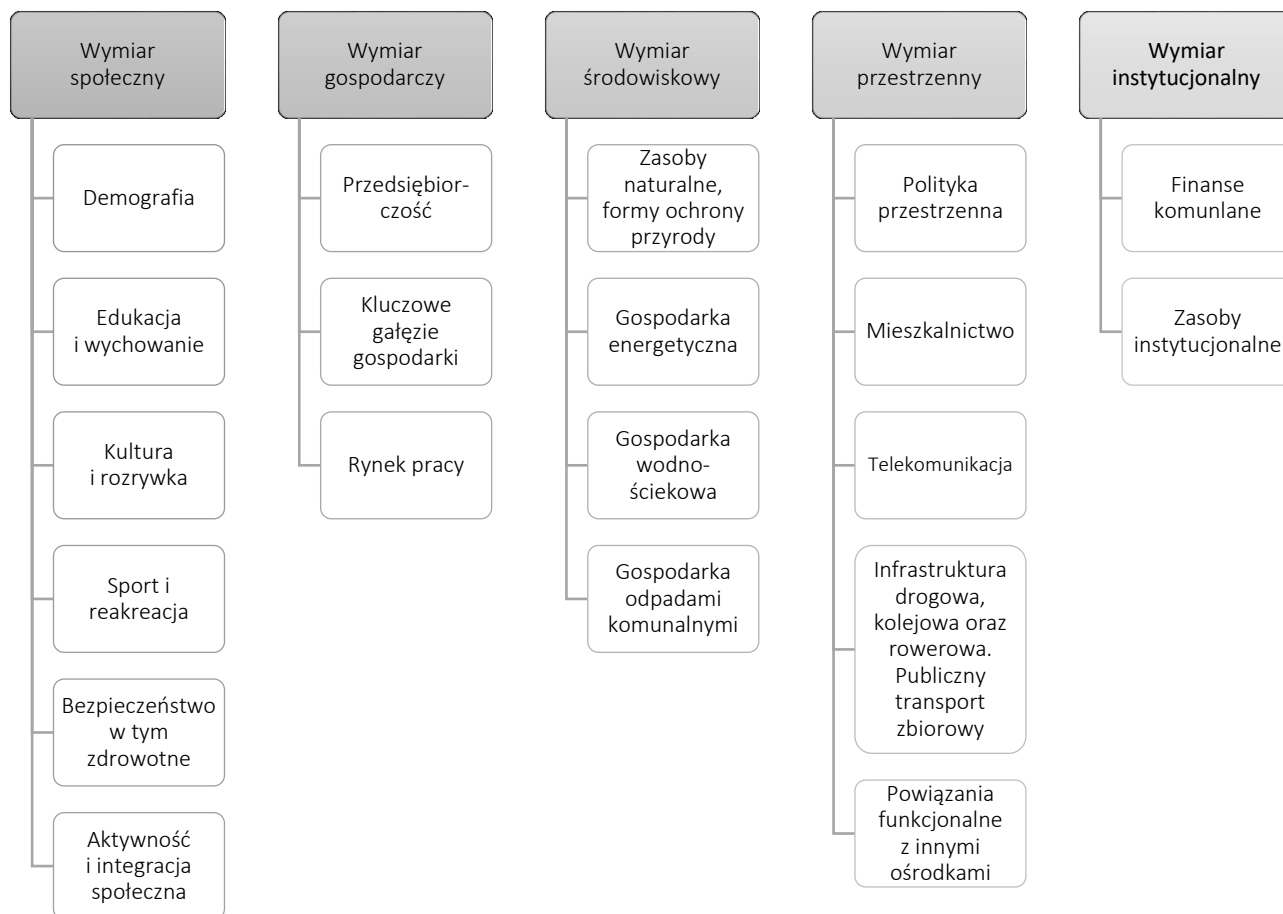
- Identyfikacja wyzwań rozwojowych i strategicznych

W **pierwszym etapie** na podstawie wstępnej diagnozy Gminy Słupno określono (w drodze dialogu strategicznego) wizje i kierunki rozwojowe Gminy.

W **drugim etapie** – w celu potwierdzenia zasadności przyjętej wizji i kierunków strategicznych - przeprowadzono diagnozę pogłębioną (kontekstową) Słupna w czterech wymiarach: społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym (Rys.2).

Rysunek 2: Wymiary diagnozy

W kolejnym etapie (**trzecim**) na podstawie wyników diagnozy pogłębionej wskazano wyzwania rozwojowe Słupna w analizowanych wymiarach diagnostycznych, które stały się podstawą zdefiniowania wyzwań strategicznych i w konsekwencji określenia celów strategicznych Gminy Słupno w dalszych krokach procesu planowania strategicznego.

1. WYMIAR SPOŁECZNY

Diagnoza w wymiarze społecznym dotyczy jednego z kluczowych zasobów - zasobu ludzkiego oraz czynników warunkujących jego prawidłowy rozwój i funkcjonowanie. Liczba mieszkańców określonego terytorium i jej zmiany są podstawą dla szacowania aktualnego i prognozowania przyszłego popytu na usługi, infrastrukturę techniczną, nieruchomości mieszkaniowe i komercyjne, miejsca pracy. Sytuacja demograficzna wyznacza potencjalny zasób siły roboczej, a w konsekwencji zdolność do generowania podatków. Różnorodność, dostępność i jakość usług (nie tylko publicznych) ma kluczowe znaczenie dla warunków życia mieszkańców, wpływając na atrakcyjność obszaru oraz zatrzymanie dotychczasowych (szczególnie młodych) i pozyskanie nowych mieszkańców. Istotnymi czynnikami w procesie podejmowania decyzji osiedleńczych (oprócz jakości usług i atrakcyjności terenu do zamieszkania) są

także: poziom bezpieczeństwa (w tym zdrowotnego) mieszkańców oraz warunki dla budowania wspólnoty lokalnej i integracji społecznej³.

1.1. Demografia

Rozwój każdej jednostki terytorialnej bazuje w głównej mierze na zasobach endogenicznych, wśród których kluczowe znaczenie ma zasób ludzki. Na jego jakość wpływa szereg czynników, w tym m.in. stan

i struktura ludności, ruch naturalny czy procesy migracyjne.

Sytuacja demograficzna w znaczący sposób wpływa na możliwości rozwojowe obszaru - starzenie się społeczeństwa, malejący przyrost naturalny czy depopulacja oddziałują na liczbę osób zdolnych do podjęcia aktywności zawodowej, co z kolei bezpośrednio wpływa jakość życia, zamożność mieszkańców

i w konsekwencji zasobność gminy. Analiza obecnej struktury wieku lokalnej społeczności oraz obserwowanych trendów pozwala oszacować zmiany oczekiwane w przyszłości dotyczące popytu na usługi, infrastrukturę techniczną, nieruchomości mieszkaniowe i komercyjne, miejsca pracy.

Wnioski z analizy sytuacji demograficznej Słupna prezentuje poniższe zestawienie (Zest. 2).

Zestawienie 2: Wnioski – obszar „Demografia”

Wniosek	Uzasadnienie wniosku	Dowód
Wzrastająca liczba mieszkańców Gminy	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Od 2009 r. liczba ludności zamieszkującej Gminę wzrosła o 32,39 % ✚ Wg prognoz GUS do 2030 r. liczba mieszkańców Gminy wzrośnie o 14,92% (wobec liczby mieszkańców prognozowanej na 2021 r.) ✚ Dynamika zmian populacji była najwyższa w grupie porównawczej 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Tabela 1 ✚ Tabela 6 ✚ Wykres 22
Dotadni przyrost naturalny	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Od 2009 r. w gminie odnotowuje się dodatni przyrost naturalny (więcej urodzeń żywych niż zgonów) ✚ Od 2009 r. wzrasta liczba kobiet w wieku prokreacyjnym (15-49 lat) ✚ Przyrost naturalny na 1 tys. mieszkańców w 2019 r. w Słupnie był wyższy niż w województwie mazowieckim (gdzie wynosił 0,4) i w kraju (-0,9); choć dynamika zmian wskaźnika była ujemna ✚ Wskaźnik przyrostu naturalnego Gminy osiągnął średnie wartości w grupie porównawczej: niższy wskaźnik odnotował Łąck i Ciechanów (tam przyrost naturalny osiągnął wartości ujemne); wyższy – Siedlce i Rzekuń. Wszystkie gminy z grupy porównawczej odnotowały ujemną dynamikę wzrostu wskaźnika. Ujemna dynamika zmian wskaźnika była w Słupnie najniższa (co oznacza, że niekorzystne zmiany następowały w Słupnie najwolniej w grupie porównawczej). ✚ Liczba urodzeń oraz zgonów na 1 tys. ludności w okresie 2009-2020 w Gminie wahała się; dynamika zmian wskaźników: urodzeń i zgonów⁴ wykazywała tendencję spadkową (wpływając na dynamikę zmian wskaźnika przyrostu naturalnego) 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Tabela 2 ✚ Wykres 1 ✚ Wykres 23
Korzystana sytuacja migracyjna	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Od 2009 r. odnotowuje się dodatnie saldo migracji (więcej osób melduje się na terenie Gminy niż ją opuszcza) ✚ Saldo migracji na 1 tys. mieszkańców w okresie 2009-2020 wahało się; dynamika zmian wskaźnika była ujemna (zmniejszył się dystans pomiędzy osobami meldującymi się na terenie Gminy i osobami, które się wymeldowują z terenu Gminy) ✚ Słupno odnotowuje najwyższy wskaźnik salda migracji na 1 tys. osób w grupie porównawczej w 2020 r. (we wszystkich gminach) 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Tabela 6 ✚ Wykres 2 ✚ Wykres 24 ✚ Wykres 25

³ Źródło: Związek Miast Polskich, www.systemanaliz.pl

⁴ Porównanie wartości wskaźnika z ostatniego okresu objętego badaniem do wartości wskaźnika z pierwszego okresu objętego badaniem

Wniosek	Uzasadnienie wniosku	Dowód
	<p>z grupy porównawczej saldo migracji na 1 tys. mieszkańców przyjmuje wartość dodatnią; najniższą wartość wskaźnika osiąga Łąck; wartości średnie osiągają: Ciechanów, Siedlce i Rzekuń). Dynamika zmian wartości wskaźnika jest dodatnia w Rzekuniu i Siedlcach (co oznacza, że w tych gminach sytuacja migracyjna poprawia się); najwyższą ujemną dynamiką zmian odnotowano w Słupnie (sytuacja pogarsza się najszybciej w grupie porównawczej)</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Saldo migracji ludzi młodych (15-39 lat) na 1 tys. mieszkańców jest dodatnie; dynamika zmian – ujemna (co oznacza, że spada saldo migracji) Dynamika zmian salda migracji ludzi młodych w Słupnie na 1 tys. mieszkańców jest korzystniejsza niż dynamika zmian salda migracji ogółem. Jednocześnie dynamika zmian w tym zakresie kształtuje się na poziomie średnim w grupie porównawczej (ujemną dynamikę zmian, świadczącą o pogarszającej się sytuacji w zakresie migracji ludzi młodych odnotowały Ciechanów, Łąck i Rzekuń). Korzystniejsza niż w Słupnie jest sytuacja w Siedlcach – wskaźnik salda migracji ludzi młodych jest nie tylko dodatki, ale odnotowuje również wzrost (co oznacza, że coraz więcej ludzi młodych melduje się w Siedlcach niż z nich wymeldowuje) ✚ Zameldowania i wymeldowania ogółem w Gminie są wynikiem migracji wewnętrznych. Większość osób meldujących się w Gminie przeprowadza się z miasta i większość osób wymeldowujących się z Gminy przeprowadza się do miasta. 	
Niekorzystne zmiany struktury funkcjonalnych grup ludności	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Od 2009 r. spada udział osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym w liczbie mieszkańców gminy. ✚ Od 2009 r. wzrasta udział osób w wieku poprodukcyjnym w liczbie mieszkańców gminy ✚ Od 2009 r. spada wskaźnik potencjału demograficznego (udziału osób w wieku 24-34 lata w liczbie mieszkańców gminy) ✚ Prognozuje się dalszy spadek udziału osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym w ludności oraz wzrost udziału liczby osób w wieku poprodukcyjnym w ludności (do 2030) 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Tabela 5 ✚ Tabela 7
Starzenie się społeczeństwa	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Od 2009 r. wzrasta liczba osób w wieku starszym (65+) ✚ Od 2009 r. wzrasta wskaźnik obciążenia demograficznego osobami starszymi ✚ Od 2009 r. wzrasta odsetek osób w wieku 65 lat i więcej w populacji gminy ✚ Na względnie stałym poziomie (niewielka tendencja spadkowa) utrzymuje się udział osób starszych-starszych (powyżej 80 roku życia) w populacji gminy ✚ Prognozuje się wzrost liczby osób w wieku 65+ i 80+ ✚ Prognozuje się wzrost udziału osób w wieku 65+ w liczbie mieszkańców oraz spadek udziału liczby osób w wieku 80+ w populacji Słupna 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Tabela 3 ✚ Tabela 5 ✚ Tabela 7
Duże prawdopodobieństwo utrzymania się negatywnych trendów demograficznych w przyszłości	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Dzietność kobiet w wieku prokreacyjnym (15-49 lat) nie gwarantuje zastępowalności pokoleń ✚ Dzietność kobiet (1,54 w 2019 r.) utrzymuje się na wyższym poziomie niż w regionie (w 2019 r.- 1,53) i w kraju (w 2019 r. - 1,38) 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Tabela 2

1.2. Edukacja i wychowanie

Edukacja i towarzyszące jej wychowanie to procesy polegające na zdobywaniu, przekazywaniu oraz kształtowaniu wiedzy, umiejętności i postaw dzieci i młodych ludzi. Jakość i stan edukacji ma kluczowy wpływ na budowanie szans rozwojowych człowieka i społeczeństw. Organizacja i funkcjonowanie systemu wychowania i edukacji (obejmującego zinstytucjonalizowaną opiekę nad dziećmi do lat

trzech, wychowanie przedszkolne i edukację szkolną, a także pozaszkolne formy kształcenia) oddziałuje także na rynek pracy, zarówno przyszły, jak i obecny - zapewnienie odpowiedniej dostępności do opieki nad dzieckiem (szczególnie małym) ściśle wiąże się z aktywizacją zawodową i powrotem na rynek pracy osób posiadających dzieci (głównie kobiet).

Wnioski z analizy obszaru „Edukacja i wychowanie” zawiera poniższe zestawienie (Zest. 3).

Zestawienie 3: Wnioski – obszar „Edukacja i wychowanie”

Wniosek	Uzasadnienie wniosku	Dowód
Istniejąca infrastruktura opiekuńczo-wychowawcza i edukacyjna	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Na terenie Gminy funkcjonuje 1 żłobek gminny ✚ Na terenie Gminy funkcjonują dwa przedszkola: przedszkole gminne (Samorządowe Przedszkole „Niezapominajka” w Słupnie z oddziałami w szkołach podstawowych w Liszynie i Świącieńcu) i przedszkole prowadzone przez podmiot prywatny (Niepubliczne „Domowe Przedszkole” w Nowym Gulczewie) ✚ Na terenie Gminy funkcjonują trzy publiczne (gminne) szkoły podstawowe: im. abp. A.J. Nowowiejskiego w Słupnie, im. Ziemi Mazowieckiej w Liszynie i im. Małego Powstańca w Świącieńcu 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Tabela 8 ✚ Tabela 9 ✚ Tabela 10 ✚ https://slupno.eu
Zapewniona dostępność do zinstytucjonalizowanej opieki nad dzieckiem do lat 3	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Stała i niezmienna od 2015 r. liczba placówek świadczących opiekę żłobkową (żłobek samorządowy) ✚ Wzrastająca liczba miejsc w żłobku (m.in. w związku ze wzrostem liczby dzieci w wieku do lat 3) ✚ Wzrastający odsetek dzieci w wieku do lat 3 objętych opieką w żłobku <p>Odsetek dzieci objętych opieką żłobkową w Słupnie jest najwyższy w grupie porównawczej. Podobnie najwyższa jest korzystna dynamika zmian w tym zakresie (sytuacja zmienia się na korzyść najszybciej w grupie porównawczej)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Tabela 8 ✚ Tabela 5 ✚ Wykres 26
Zapewniona dostępność do opieki przedszkolnej	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Wzrastająca liczba placówek przedszkolnych w okresie 2009-2019 ✚ Zlokalizowanie przedszkola w większych miejscowościach Gminy ✚ Wzrastająca liczba miejsc w przedszkolach (w powiązaniu ze wzrostem liczby dzieci w wieku 3-6 lat) ✚ Wzrastający odsetek dzieci w wieku 3-6 lat objętych opieką przedszkolną ✚ Odsetek dzieci objętych opieką przedszkolną i dynamika zmian wskaźnika w tym zakresie w Słupnie są porównywalne do sytuacji w gminach z grupy porównawczej 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Tabela 9 ✚ Tabela 5 ✚ Wykres 27 ✚ Raport o stanie Gminy Słupno za 2020
Zapewniona dostępność do usług edukacji wczesnoszkolnej i opieki przedszkolnej	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Stała liczba publicznych placówek edukacyjnych (3 szkoły gminne) ✚ Zlokalizowanie szkół i przedszkoli lub ich oddziałów w większych miejscowościach gminy (w Słupnie, w Liszynie i w Świącieńcu) ✚ Finansowany przez Gminę dojazd uczniów z mniejszych miejscowości do szkół podstawowych w Słupnie, Liszynie i Świącieńcu w formie zbiorowego transportu publicznego (4 linie) ✚ 85,38% respondentów uważa, że dostępność i jakość edukacji przedszkolnej jest dobra lub bardzo dobra ✚ 81,48% ankietowanych mieszkańców Gminy uważa, że dostępność edukacji wczesnoszkolnej jest bardzo dobra lub dobra 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Tabela 10 ✚ Mapa 7 ✚ https://slupno.eu
Odpowiadające zapotrzebowaniu usługi żłobkowe, przedszkolne i wczesnoszkolne	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Niepełne (91%) wykorzystanie miejsc dostępnych w żłobkach ✚ Od 2016 r. wyższa liczba dostępnych w placówkach wychowania przedszkolnego miejsc niż liczba dzieci w wieku 3-5 lat korzystających z opieki przedszkolnej (część mieszkańców 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Tabela 8 ✚ Tabela 9 ✚ Tabela 10 ✚ Wykres 28

Wniosek	Uzasadnienie wniosku	Dowód
	<p>Słupna w wieku do lat 6 uczęszcza do przedszkoli w innych miejscowościach - głównie Płocku)</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Zmniejszająca się liczba dzieci w wieku 3-5 lat przypadająca na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego (część dzieci – mieszkańców Słupna korzysta z opieki przedszkolnej w innych gminach, co potwierdza wartość dotacji wypłacanych przez Gminę z tytułu zwrotu kosztów za pobyt dzieci w placówkach przedszkolnych) ✚ Do szkół podstawowych uczęszcza mniejsza liczba uczniów niż liczba mieszkańców Gminy w wieku szkolnym (współczynnik skolaryzacji brutto i netto nie przekroczył w okresie badawczym poziomu 71%; część uczniów w wieku szkolnym korzysta ze szkół podstawowych w innych ośrodkach). Współczynnik skolaryzacji brutto w Słupnie plasuje się na niskim poziomie. W grupie porównawczej trudniejszą sytuację odnotowano jedynie w Ciechanowie (tam w 2020 r. współczynnik skolaryzacji brutto osiągnął wartość 36,74). Najwyższa ujemna dynamikę zmian wskaźnika w okresie 2009-2019 odnotowano w Ciechanowie (-17,81%); następnie w Słupnie (-16,18%) w Łącku (-10,16%) i Rzekuniu (-9,97%). Dodatnią dynamikę zmian odnotowały Siedlce (+4,20%). 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Raport o stanie Gminy Słupno za lata 202
<p>Wzrost zainteresowania ofertą przedszkolną i zinstytucjonalizowanej opieki nad dzieckiem do lat 3</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Wzrastająca liczba dzieci korzystających z opieki żłobkowej ✚ Wzrastająca liczba dzieci korzystających z opieki przedszkolnej 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Tabela 8 ✚ Tabela 9
<p>Spadek zainteresowania ofertą wczesnoszkolną]</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Malejąca liczba mieszkańców Gminy w wieku szkolnym korzystających z oferty usług edukacyjnych Gminy (malejący w okresie badawczym współczynnik skolaryzacji brutto i netto) 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Tabela 10 ✚ Wykres 28
<p>Dobre wyniki kształcenia i korzystne warunki nauczania</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Wyniki egzaminu ośmioklasisty z języka polskiego, matematyki i języka angielskiego osiągane przez uczniów ze szkół gminy Słupno są wyższe niż wyniki egzaminów osiągane przez uczniów w powiecie płockim, jednakże niższe niż wyniki osiągane przez uczniów w województwie mazowieckim i w kraju ✚ Liczba uczniów przypadająca na 1 nauczyciela w Gminie spada, pozostając w latach 2011-2020 niższa niż średnia krajowa (wynosząca 14 osób na 1 nauczyciela); co daje możliwość indywidualnego podejścia do ucznia ✚ 81,48% ankietowanych mieszkańców Gminy uważa, że jakość edukacji wczesnoszkolnej jest bardzo dobra lub dobra 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Tabela 10 ✚ Wykres 3 ✚ Wykres 4 ✚ Wykres 5
<p>Subwencja oświatowa nie rekompensująca wydatków ponoszonych przez JST na edukację, wychowanie i oświatę</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Wyższe wydatki budżetowe na edukację niż suma przychodów z subwencji oświatowej i dochodów Gminy w dziale oświata i wychowanie ✚ Ponoszenie przez Gminę kosztów pobytu dzieci – mieszkańców gminy Słupno w przedszkolach zlokalizowanych poza gminą ✚ Pozyskanie przez Gminę środków z tytułu zwrotu kosztów pobytu dzieci z innych gmin w przedszkolu gminnym 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Tabela 10 ✚ Wykres 6 ✚ Raport o stanie gminy Słupno za 2020 r.
<p>Wzrost liczby osób w wieku przedszkolnym i szkolnym</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Od 2009 r. wzrasta bezwzględna liczba osób w wieku 0-2 lata (dynamika zmian – 22,61%), 3-6 lat (dynamika zmian – 21,93%) oraz 7-12 lat (dynamika zmian -35,35% i w wieku 13-15 lat (dynamika zmian – 55,19%) ✚ Prognozowany jest dalszy wzrost osób w wieku przedszkolnym i szkolnym (prognozowana dynamika zmian liczby ludności w wieku 0-17 lat w okresie 2021-2030 wynosi 3,9%) 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Tabela 5 ✚ Tabela 7 ✚ Tabela 8 ✚ Tabela 9

Różnorodność, dostępność i jakość usług – również związanych ze spędzaniem czasu wolnego - oraz infrastruktury wypoczynkowo-rekreacyjnej ma kluczowe znaczenie dla warunków życia mieszkańców, wpływając na atrakcyjność obszaru oraz zatrzymanie dotychczasowych (szczególnie młodych) i pozyskanie nowych mieszkańców. Atrakcyjna i odpowiadająca potrzebom mieszkańców oferta usług spędzania czasu wolnego (kulturalna, rekreacyjna) może być jednym z istotnych czynników w procesie podejmowania decyzji osiedleńczych.

1.3. Kultura i rozrywka

Wnioski z analizy obszaru „Kultura i rozrywka” zawiera poniższe zestawienie (Zest. 4).

Zestawienie 4: Wnioski – obszar „Kultura i rozrywka”

Wniosek	Uzasadnienie wniosku	Dowód
Istniejąca infrastruktura i oferta usług kulturalnych	<ul style="list-style-type: none"> ✚ W Gminie funkcjonują dwie instytucje kulturalno-oświatowe Gminna Biblioteka Publiczna w Słupnie i Gminny Ośrodek Kultury w Słupnie z siedzibą w Cekanowie ✚ Działania kulturalno-oświatowe prowadzone są również w świetlicach wiejskich w sołectwach w Bielinie, Cekanowie i Słupnie. ✚ Biblioteka wyposażona jest w 5 komputerów dostępnych dla czytelników, a jej księgozbiór liczy w 28.323 woluminów (liczba woluminów rośnie od 2009) ✚ Przy Gminnym Ośrodku Kultury działa 8 klubów artystycznych (instrumentalno-muzycznych, wokalnych, folklorystycznych i tanecznych) 	✚ Tabela 11
Niska dostępność do oferty placówek kulturalno-oświatowych	<ul style="list-style-type: none"> ✚ 44,44% badanych mieszkańców Gminy twierdzi, że dostęp do infrastruktury kultury i rozrywki jest średni, a 40,74% - zły lub bardzo zły ✚ Od 2009 r. wzrasta liczba osób przypadających na 1 placówkę biblioteczną (spada dostępność do oferty ww. placówek) ✚ Od 2009 r. wzrasta liczba osób przypadających na placówkę kulturalną (dom kultury, świetlicę, klub) - spada dostępność do oferty ww. placówek 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Tabela 11 ✚ Wykres 7 ✚ Badania ankietowe mieszkańców w
Niezadawalająca oferta usług kulturalnych i oświatowych	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Oferta domu kultury obejmuje zajęcia dla dzieci (muzyczne, robotyka, taniec, wokalne, artystyczne, językowe) i dla dorosłych (językowe) oraz organizację cyklicznych imprez ✚ Oferta biblioteki obejmuje promocję czytelnictwa poprzez zajęcia dla dzieci, prelekcje, spotkania autorskie, wystawy, „mobilną bibliotekę”. Przy bibliotece działa Cyfrowa Wypożyczalnia Międzybiblioteczna Publikacji Naukowych ACADEMICA. ✚ Oferta domu kultury i poza czytelnicza oferta biblioteki jest kierowana głównie do dzieci i ludzi młodych (87,69 % członków grup artystycznych działających przy domu kultury stanowią dzieci i młodzież szkolna) ✚ Od 2009 r. spada liczba czytelników oraz liczba wypożyczonych książek ✚ Od 2016 r. spada liczba imprez⁵ organizowanych w Gminie przy rosnącym zainteresowaniu uczestników tego typu wydarzeniami (liczba uczestników imprez wzrasta) ✚ 28,57% badanych mieszkańców Gminy twierdzi, że poziom oferty i wydarzeń kulturalnych jest średni; 39,29% - zły; a 14,29% - bardzo zły. 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Tabela 11 ✚ Wykres 7 ✚ Raport o stanie Gminy Słupno za 2020 ✚ Badania ankietowe mieszkańców w

⁵ Z analizy wyłączone rok 2020 r. z uwagi na epidemię COVID-19

1.4. Sport i rekreacja

Wnioski z analizy obszaru „Sport i rekreacja” zawiera poniższe zestawienie (Zest. 5).

Zestawienie 5: Wnioski – obszar „Sport i rekreacja”

Wniosek	Uzasadnienie wniosku	Dowód
Istniejąca infrastruktura sportowa i rekreacyjno-wypoczynkowa oraz oferta sportowo-rekreacyjna	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Gmina wyposażona jest w dwa boiska; jedno piłkarskie i jedno wielozadaniowe ✚ Gminę charakteryzuje średni stopień nasycenia ścieżkami rowerowymi ✚ Zajęcia sportowe oferowane są przez Gminny Ośrodek Kultury w Słupnie z siedzibą w Cekanowie Oferta obejmuje zajęcia ruchowe dla dzieci (rolki, taniec) oraz dla dorosłych (joga, aerobik) ✚ Zajęcia sportowe prowadzone są przez kluby sportowe. Na terenie Gminy działalność prowadzą 4 kluby sportowe (Gminny Klub Sportowy Delta Słupno, Greens Słupno, Wilki Słupno, TKKF Wiślanie Słupno) skupiające 169 członków, w tym 162 osoby ćwiczące. 88,88% ćwiczących to osoby poniżej 18 roku życia. ✚ Od 2010 r. rośnie (dynamika zmian dodatnia) liczba członków klubów sportowych na 1 tys. mieszkańców, osiągając w 2020 r. najwyższą wartość w grupie porównawczej (20,79). W pozostałych gminach z grupy porównawczej wskaźnik ten jest niższy (najniższy w Rzekuniu - 3,74), a dynamika zmian wskaźnika – ujemna (co oznacza, że ubywa osób ćwiczących w klubach sportowych na 1 tys. mieszkańców Gminy). 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Tabela 12 ✚ Wykres 21 ✚ Wykres 29 ✚ Raport o stanie Gminy Słupno za 2020
Niska dostępność do infrastruktury sportu i rekreacji	<ul style="list-style-type: none"> ✚ 40,00% badanych mieszkańców Gminy twierdzi, że dostęp do infrastruktury sportu i rekreacji jest średni, a 27,00% - zły lub bardzo zły 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Badania ankietowe mieszkańców w
Niewykorzystany potencjał zasobów naturalnych do celów sportowo-rekreacyjnych	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Niezagospodarowane dla potrzeb sportu i rekreacji tereny zielone Gminy. Lasy gminne zajmują 2,57 ha, a parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej - 0,10 ha. W Gminie nie występują typowe tereny zieleni urządzonej. W Gminie położone są trzy parki podworskie o łącznej powierzchni 15,4 ha ✚ Niezagospodarowane dla potrzeb sportu i rekreacji brzegów rzek (Wisły i Słupianki) oraz Zalewu Liszyńskiego. ✚ 9,30% mieszkańców Słupna uważa za jedną z trzech najbliższych stron Gminy niewykorzystanie jej zasobów naturalnych (i kulturowych) 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Tabela 12 ✚ Dane własne Gminy ✚ Badania ankietowe mieszkańców w

1.5. Bezpieczeństwo

Poziom bezpieczeństwa mieszkańców rozpatrywany jest dwójako; w kontekście bezpieczeństwa publicznego i osobistego mieszkańców Gminy Słupno (dotyczącego ich życia, zdrowia i majątku) oraz zdrowotnego, immanentnie związanego z dostępnością do usług opieki medycznej oraz ich jakością.

Wnioski z analizy obszaru „Bezpieczeństwo” zawiera poniższe zestawienie (Zest. 6).

Zestawienie 6: Wnioski – obszar „Bezpieczeństwo”

Wniosek	Uzasadnienie wniosku	Dowód
Istniejące instytucje i	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Na terenie gminy działa 6 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Tabela 13

Wniosek	Uzasadnienie wniosku	Dowód
infrastruktura służąca ochronie bezpieczeństwa, w tym zdrowotnego mieszkańców	<p>(OSP Słupno, OSP Cekanowo, OSP Stare Gulczewo, OSP Miszewko Starżałkowskie, OSP Mijakowo, OSP Świąciniec).</p> <p>1 jednostka działa w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym stanowiącym integralną część systemu bezpieczeństwa państwa, zapewniającego koordynację walki z pożarami i innymi klęskami żywiołowymi oraz ratownictwa technicznego, ekologicznego i medycznego. Jednostki łącznie liczą 95 czynnych członków biorących bezpośredni udział w akcjach ratowniczych i pożarach.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Na terenie Gminy zlokalizowany jest posterunek policji (Słupno) ✚ Na terenie Gminy działa jedna przychodnia lekarska (Centrum Medyczne Rodzina” i prowadzona jest 1 praktyka lekarska ✚ Na terenie Gminy funkcjonuje 1 apteka 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Raport o stanie gminy Słupno za 2020
Wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego i osobistego ⁶	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Niski poziom przestępczości (w 2020 r. liczba oszacowanych, stwierdzonych przestępstw na 1 tys. mieszkańców (9,09) była znacznie niższa niż w województwie mazowieckim (20,31) i kraju (19,96). Najwięcej stwierdzonych przestępstw miało charakter kryminalny, następnie: przeciwko mieniu, drogowe, gospodarcze, przeciwko życiu i zdrowiu. ✚ Wysoki poziom wykrywalności sprawców przestępstw (w 2020 r. poziom wykrywalności wynosił 82% i był znacznie wyższy niż w województwie mazowieckim: 65% i w kraju: 65%). ✚ 📄 55,00% badanych mieszkańców Słupna ocenia poziom bezpieczeństwa Gminy jako bardzo dobry lub dobry, przeciwnego zdania jest 10,34% badanych ✚ 📄 9,30% badanych mieszkańców Gminy uznaje bezpieczeństwo za jedną z trzech najmocniejszych stron Słupna 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Wykres 8 ✚ Wykres 10 ✚ Badania ankietowe mieszkańców
Niska dostępność do podstawowej opieki zdrowotnej. Dobra jakość podstawowej opieki zdrowotnej	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Liczba placówek podstawowej opieki zdrowotnej na 1 tys. mieszkańców (1 na 1 tys. ludności) jest znacznie niższa niż w województwie mazowieckim (6 placówek na 1 tys. ludności) ✚ Liczba udzielonych w 2019 r. porad na 1 mieszkańca (2,02) jest dwukrotnie niższa niż w województwie mazowieckim (4,04) i w kraju (4,52). Oznacza to, że część Słupczan prawdopodobnie korzysta z opieki zdrowotnej poza miejscem zamieszkania. ✚ Od 2010 r. rośnie liczba porad lekarskich udzielonych na 1 tys. mieszkańców, osiągając w 2020 r. najwyższą wartość w grupie porównawczej (1931,11). W pozostałych gminach wskaźnik ten jest niższy (najniższy w Siedlcach⁷ – 394,73), a dynamika zmian wskaźnika – ujemna (co oznacza, że maleje liczba porad lekarskich na 1 tys. mieszkańców). W Słupnie odnotowano dodatnią dynamikę zmian wyżej opisanego wskaźnika na poziomie 46,08% ✚ 📄 48,27% badanych mieszkańców Słupna ocenia jako dobrą lub bardzo dobrą jakość opieki zdrowotnej 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Tabela 13 ✚ Wykres 30 ✚ Badania ankietowe mieszkańców
Brak dostępności do specjalistycznych usług zdrowotnych na terenie Gminy	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Na terenie Gminy nie są świadczone usługi w zakresie specjalistycznej opieki zdrowotnej; ośrodki świadczące ambulatoryjną i stacjonarną specjalistyczną opiekę zdrowotną zlokalizowane są w Płocku (Szpital Świętej Trójcy w Płocku), Warszawie (odległość – 96 km) lub Łodzi (odległość – 92 km). 	

1.6. Aktywność i integracja społeczna

Poziom aktywności społecznej mieszkańców jest jednym z elementów składowych kapitału społecznego gminy. Aktywność społeczna przejawia się w udziale mieszkańców w życiu społeczno-kulturalnym⁸,

a także działalnością w organizacjach społecznych czy grupach nieformalnych. Ilość funkcjonujących na

⁶ Na podstawie danych powiatowych. Dane nie są dostępne z poziomu pojedynczej gminy

⁷ Nie wzięto pod uwagę Ciechanowa, gdzie wskutek braku danych wskaźnik i dynamika wzrostu wyniosły 0

⁸ Opis w rozdziale 3 opracowania

terenie gminy organizacji społecznych oraz ich aktywność jest jednym z wyznaczników poziomu aktywności jej mieszkańców.

Integracja społeczna to zespolenie i zharmonizowanie elementów zbiorowości społecznej, rozumiane jako intensywność i częstotliwość kontaktów między członkami tej zbiorowości. Ważnym elementem integracji mieszkańców jest włączanie w życie społeczne i wspieranie osób wykluczonych społecznie.

Wnioski z analizy aktywności i integracji społecznej mieszkańców zawiera poniższe zestawienie (Zest. 7).

Zestawienie 7: Wnioski – obszar „Aktywność i integracja społeczna”

Wniosek	Uzasadnienie wniosku	Dowód
<p>Niska, ale poprawiająca się aktywność społeczna mieszkańców</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✚ W Gminie działa 31 organizacji pozarządowych. Od 2015 r. na terenie Słupna nie została zarejestrowana żadna fundacja. ✚ Na stałym poziomie (niewielkie zmiany wskaźnika) pozostaje udział fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w ogólnej liczbie podmiotów gospodarki narodowej Słupna ✚ Saldo wyrejestrowań NGO-sów jest dodatnie, co oznacza, że więcej organizacji pozarządowych rejestruje niż wyrejestrowuje swoją działalność na terenie Gminy ✚ Wskaźnik organizacji pozarządowych na 1 tys. mieszkańców wynosi 3,81 i jest niższy niż w regionie; natomiast wyższy niż w większości gmin z grupy porównawczej (lepszą sytuację w tym zakresie w 2020 r. odnotował Łąck) ✚ Dynamika zmian wskaźnika organizacji pozarządowych na 1 tys. mieszkańców jest dodatnia – od 2009 r. wartość wskaźnika wzrosła o 45,59%. Sytuacja w tym zakresie poprawia się jednak w Słupnie wolniej niż w grupie porównawczej – 3 gminy (Łąck, Rzekuń i Siedlce) odnotowały wyższą niż w Słupnie, dodatnią dynamikę wzrostu wartości wskaźnika w latach 2009-2020 ✚ 44,82% badanych Słupczan twierdzi, że aktywność środowisk lokalnych w Słupnie plasuje się na średnim poziomie, a jako złą lub bardzo złą oceniają 27,58% badanych. 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Tabela 14 ✚ Wykres 31 ✚ Badania ankietowe mieszkańców
<p>Wysoki poziom wsparcia Gminy dla oddolnych inicjatyw społecznych</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Stały poziom (niewielkie, niekorzystne zmiany) dotacji udzielanych przez Gminę organizacjom pozarządowym w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców ✚ Kwota wypłacanych przez Słupno dotacji do zadań publicznych wykonywanych przez organizacje pozarządowe w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w 2020 r. wprawdzie się nieznacznie się zmniejszyła w porównaniu z 2009 r., jednakże nadal jest wyższa niż we wszystkich gminach w grupie porównawczej. Oznacza to wysoką świadomość władz Gminy w zakresie konieczności deinstytucjonalizacji działań. ✚ Spadający udział dotacji do zadań publicznych wykonywanych przez organizacje pozarządowe w wydatkach bieżących Gminy w latach 2009-2020. Mimo ujemnej dynamiki zmian udział dotacji dla NGO-sów w wydatkach bieżących Gminy w 2020 r. był wysoki (0,32). Wyższy wskaźnik odnotowały – w grupie porównawczej - jedynie Siedlce (0,40). ✚ Gmina udziela dotacji na działania sołectw w ramach funduszu sołectw – zwrot Gminie części dotacji udzielanych sołectwom w latach 2015-2020 wyniósł blisko 0,5 ml złotych (465,691,94 zł) 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Wykres 10 ✚ Wykres 11 ✚ Wykres 32 ✚ Wykres 33 ✚ Dane własne Gminy

Wniosek	Uzasadnienie wniosku	Dowód
<p>Obniżający się poziom wykluczenia społecznego</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Spadek liczby beneficjentów pomocy społecznej oraz gospodarstw korzystających z pomocy społecznej, w tym beneficjentów i gospodarstw poniżej kryterium dochodowego. W Słupnie odnotowano w 2020 r. niską wartość wskaźnika udziału beneficjentów pomocy społecznej na 1 tys. mieszkańców (33,46). Niższa wartość wskaźnika charakteryzuje jedynie Rzekuń. Sytuacja w Słupnie poprawia się jednak zdecydowanie wolniej niż w grupie porównawczej (najszybciej sytuacja poprawia się w Ciechanowie i Rzekuniu) ✚ Spadająca liczba i kwota zasiłków rodzinnych W Słupnie odnotowano w 2020 r. bardzo niską wartość wskaźnika odsetka dzieci do lat 17, na które opiekunowie otrzymują zasiłek rodzinny (ok. trzykrotnie niższą niż w pozostałych gminach w grupie porównawczej). Sytuacja w tym zakresie w Słupnie poprawiała się w latach 2010-2020 najszybciej w grupie porównawczej. ✚ Spadająca liczba i kwota dodatków mieszkaniowych ✚ Wzrastająca kwota zasiłków pielęgnacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Tabela 2 ✚ Wykres 34 ✚ Wykres 35
<p>Wzrastający poziom integracji społecznej</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Obniżający się poziom wykluczenia społecznego (opis w wierszu powyżej) ✚ Wzrastająca (do 2019 r.) liczba uczestników imprez ✚ Wzrastająca liczba osób ćwiczących w klubach sportowych ✚ Nieznacznie spadająca liczba członków grup artystycznych 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Tabela 11 ✚ Tabela 12 ✚ Tabela 15
<p>Istnienie instytucji i usług wspierających integrację i aktywność społeczną mieszkańców. Dobra dostępność i jakość usług w zakresie pomocy społecznej</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Na terenie Gminy funkcjonuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej ✚ W ramach GOPS działa <u>Punkt Konsultacyjny Uzależnień</u> (m.in. udzielanie konsultacji i porad psychologicznych, prawnych i w zakresie terapii uzależnień, udostępnianie materiałów informacyjnych i informacyjnych, prowadzenie informacji telefonicznej, działalność informacyjno-profilaktyczna), <u>Poradnictwo Psychologiczne</u> (wsparcie psychologiczne dla osób dorosłych, młodzieży i dzieci, dla rodziców i opiekunów oraz wsparcie psychologiczne w kryzysie indywidualnym), <u>Klub Wolontariatu</u> (podejmowanie działalności na rzecz osób potrzebujących w społeczności lokalnej), <u>Doradztwo Zawodowe</u> (wspieranie w sprawnym poruszaniu się na rynku pracy), <u>Wypożyczalnia Sprzętu Rehabilitacyjnego</u> (wypożyczanie sprzętu wspomagającego rehabilitację zdrowotną), <u>Opiekunowie Dzienni</u> (zapewnienie opieki oraz aktywizacja osób starszych w ramach Centrum Rozwoju Seniora), <u>Centrum Rozwoju Seniora</u> (wzmacnianie aktywności seniorów poprzez organizację cyklicznych wydarzeń kulturalnych, warsztatów, zajęć), <u>Asysta Rodzinna</u> (towarzystwo rodzinom w poszukiwaniu rozwiązań w trudnej sytuacji życiowej) ✚ Na terenie Gminy działają koła gospodyń wiejskich (KGW Borowiczki Pieńki, KGW Liszyno, KGW Cekanowo, KGW Miszewko Stefany, KGW Barcikowo, KGW Słupno, KGW Cekanowo, KGW Nowe Gulczewo), integrujące społeczność lokalną ✚ Na terenie gminy Słupno realizowany jest projekt Słupieńskiej Karty Dużej Rodziny (system zniżek i dodatkowych uprawnień oferowanych przez lokalne instytucje i przedsiębiorców dla rodzin 3+ jako element integracji społecznej) ✚ 📄 58,62% badanych mieszkańców Słupna uważa, że poziom dostępności i jakości usług świadczonych przez placówki pomocy społecznej jest dobry lub bardzo dobry; przeciwnego zdania jest 17,24% badanych 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ https://slupno.eu ✚ Sprawozdanie z zasobów pomocy społecznej ✚ Badania ankietowe mieszkańców
<p>Istnienie infrastruktury wspierającej integrację i aktywność społeczną mieszkańców</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Gmina dysponuje infrastrukturą wspierającą integrację mieszkańców: budynkiem Gminnej Biblioteki Publicznej w Słupnie i budynkiem Gminnego Ośrodka Kultury w Cekanowie ✚ Na terenie Słupna funkcjonuje 17 jednostek pomocniczych – sołectw, podejmujących działania integrujące mieszkańców w 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Tabela 20 ✚ Badania ankietowe

Wniosek	Uzasadnienie wniosku	Dowód
	14 świetlicach wiejskich Gmina dysponuje terenami zielonymi i przestrzeniami publicznymi Zdaniem 36,67% badanych mieszkańców Słupna przestrzenie publiczne są dobrze lub bardzo dobrze zagospodarowane; 33,33% ocenia ich zagospodarowanie jako średnie, a 30% - jako złe lub bardzo złe.	mieszkańców

1.7. Wyzwania rozwojowe – wymiar społeczny

WYZWANIA ROZWOJOWE GMINY SŁUPNO

Dostosowanie istniejącej infrastruktury szkolnej do liczby uczniów

Podniesienie atrakcyjności wczesnoszkolnej oferty edukacyjnej Gminy

WYMIAR SPOŁECZNY

Dostosowanie infrastruktury i usług (zdrowotnych, społecznych) do potrzeb starzejącego się społeczeństwa

Zapewnienie dostosowanej do potrzeb mieszkańców oferty spędzania czasu wolnego (w tym oferty kulturalnej, sportowej)

Rozwój przestrzeni publicznych sprzyjających integracji mieszkańców, w tym zagospodarowanie terenów zielonych

Zwiększenie poziomu aktywności społecznej mieszkańców

2. WYMIAR GOSPODARCZY

Potencjał i konkurencyjność lokalnej gospodarki wyznacza możliwości rozwojowe gminy oraz decyduje o sytuacji ekonomicznej jej mieszkańców. Na kondycję gospodarki wpływa wiele powiązanych ze sobą czynników, w tym: stopień przedsiębiorczości i aktywność gospodarcza mieszkańców, aktywność instytucji otoczenia biznesu, dostępność usług doradczych i finansowych. Aktywność gospodarcza mieszkańców przekłada się na liczbę i kondycję lokalnych firm oraz wyznacza możliwości dochodowe gospodarstw domowych i instytucji samorządowych. Dostępność i wysoka jakość usług doradczych wspiera konkurencyjność lokalnej gospodarki, dostępność do usług finansowych umożliwia pozyskanie funduszy niezbędnych do stabilnego prowadzenia działalności operacyjnej oraz finansowania projektów inwestycyjnych.

Lokalna gospodarka rozwija się, jeśli dysponuje odpowiednimi zasobami, w tym przestrzenią przygotowaną do prowadzenia działalności produkcyjnej i usługowej oraz odpowiednimi zasobami ludzkimi. Istotnym czynnikiem wpływającym na rozwój gospodarczy jest również lokalny rynek pracy i kształtująca go sytuacja demograficzna (zmiany w funkcjonalnych grupach ludności) oraz jakość kapitału ludzkiego (w tym poziom wykształcenia potencjalnych pracowników).

2.1. Przedsiębiorczość

Wnioski z analizy obszaru przedsiębiorczość zawiera poniższe zestawienie (Zest. 8).

Zestawienie 8: Wnioski – obszar „Przedsiębiorczość”

Wniosek	Uzasadnienie wniosku	Dowód
Wzrastająca liczba przedsiębiorców	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Od 2009 r. wzrasta liczba przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w gminie Słupno; wzrost ten w okresie 2009-2020 (78,95%) jest szybszy niż w powiecie (32,62%) i województwie mazowieckim (27,11%) ✚ Większość podmiotów gospodarczych to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (udział w ogólnej liczbie przedsiębiorców wahał się w badanym okresie w przedziale 83,10%-86,07%). 	✚ Tabela 16
Stabilna struktura działalności prowadzonej przez podmioty gospodarcze zarejestrowane w Gminie	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Najliczniejszą grupą są mikroprzedsiębiorcy (96,77%); małe przedsiębiorstwa stanowią 2,84% ogólnej liczby przedsiębiorców; średnie: 0,28% a duże – 0,11% ✚ Udział podmiotów prowadzących działalność w usługach jest wysoki (w 2020 r. wynosił 77,51%) i wzrost w analizowanym okresie o 3,53% ✚ 19,45% przedsiębiorców prowadzi działalność w dziale usługi, 16,84% w dziale rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, 11,83% w dziale budownictwo, 11,49% w dziale opieka zdrowotna i pomoc społeczna, a 40,39% w pozostałych działach. ✚ Niewielkie zmiany w struktury działalności prowadzonej przez podmioty gospodarcze zarejestrowane w Gminie na przestrzeni 2009-2020) 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Tabela 16 ✚ Wykres 13 ✚ Wykres 14
Dość wysoki, lecz malejący poziom przedsiębiorczości mieszkańców	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Wartość wskaźnika podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na 1 tys. mieszkańców w 2020 r. dla Gminy Słupno (129,66) była wyższa niż średnia wartość wskaźnika w grupie porównawczej (92,64). Dynamika zmian wskaźnika w okresie 2010-2020 wynosiła 31% i była niższa o ponad 10 punktów procentowych niż średnia w grupie porównawczej (41,30%). ✚ Wzrastająca liczba podmiotów gospodarczych na 1 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym w badanym okresie ✚ Wysoki udział nowozarejestrowanych podmiotów sektora kreatywnego w liczbie podmiotów nowozarejestrowanych ogółem gospodarczych (12,66%), wyższy niż powiecie plockim (5,32%), regionie (8,53%). W okresie 2009-2020 liczba nowozarejestrowanych podmiotów sektora kreatywnego w liczbie nowozarejestrowanych podmiotów wzrosła o 32,98% 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Tabela 16 ✚ Wykres 36
Niekorzystne perspektywy rozwoju działalności gospodarczej oparte o endogeniczne potencjały	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Obniżające się zainteresowanie kluczową gałęzią gospodarki (rolnictwem) Słupna – w okresie 2009-2020 spadała liczba osób pracujących w dziale rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo spada oraz podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w tym dziale (o 34,48%). Od 2018 r. w rejestrze REGON nie są rejestrowane podmioty przetwórstwa rolno-spożywczego 	✚ Tabela 17
Niewystarczające zasoby ludzkie dla prowadzenia działalności gospodarczej	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Pogarszająca się dostępność zasobów dla rynku pracy ✚ Brak zastępowalności pokoleń na rynku pracy Sytuacja Słupna w tym zakresie jest gorsza niż w grupie porównawczej. Wskaźnik zastępowalności pokoleń na rynku pracy w Słupnie był ujemny (wynosił -0,01; podobnie jak w Łącku). W pozostałych gminach był neutralny lub dodatki. Słupno cechowała również (podobnie jak pozostałe gminy) ujemna dynamika zmian wskaźnika. W Słupnie była najwyższa z całej grupy porównawczej, co oznacza, że niekorzystne zmiany w tym zakresie następują szybciej w Słupnie niż w innych gminach z grupy porównawczej 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Tabela 4 ✚ Tabela 6 ✚ Tabela 7 ✚ Wykres 15 ✚ Wykres 16 ✚ Wykres 17 ✚ Wykres 37

Wniosek	Uzasadnienie wniosku	Dowód
Niewystarczające wsparcie dla prowadzenia działalności gospodarczej przez instytucje otoczenia biznesu	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Niewielka liczba instytucji otoczenia biznesu oraz niska liczba podmiotów działających w dziedzinach gospodarki wspierających prowadzenie działalności gospodarczej 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Tabela 22
Współpraca Gminy z przedsiębiorcami	<ul style="list-style-type: none"> ✚ W Gminie działa Rada Społeczno-Gospodarcza - organ doradczy Wójta Gminy. W skład rady wchodzi przedstawiciele firm z terenu Gminy Słupno. ✚ Organizowane są wydarzenia integrujące lokalnych przedsiębiorców (wybór przedsiębiorcy roku, bal przedsiębiorców) ✚ 51,72% badanych mieszkańców Słupna twierdzi, że Gmina stwarza dobre lub bardzo dobre warunki dla rozwoju przedsiębiorczości; przeciwnego zdania jest 10,34% badanych 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Dane własne Gminy ✚ Badania ankietowe mieszkańców w
Dostępne tereny dla prowadzenia działalności gospodarczej	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Gmina oferuje 170 ha terenów inwestycyjnych głównie zlokalizowane w miejscowościach Mirosław i Cekanowo. 2 ha terenów inwestycyjnych pozostaje własnością Gminy. Pozostałe tereny są objęte prawem własności osób fizycznych lub prawnych. ✚ 75% ankietowanych mieszkańców Słupna uważa, że dostępność do terenów przeznaczonych pod inwestycje jest dobra lub średnia; przeciwnego zdania jest 25% badanych. 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Dane własne Gminy ✚ Badania ankietowe mieszkańców w

2.2. Rynek pracy

Zrównoważony rynek pracy jest czynnikiem istotnym dla rozwoju lokalnej gospodarki, a jednocześnie należy do najważniejszych czynników determinujących jakość życia. Sytuacja na rynku pracy immanentnie związana jest z demografią (która z jednej strony może kształtować rynek pracy, a z drugiej być od niego w pewnym stopniu zależna), popytem na różnego rodzaju dobra i usługi oraz gotowością lokalnych przedsiębiorstw do zwiększania produkcji i zatrudnienia.

Wnioski z analizy rynku pracy zawiera poniższe zestawienie (Zest. 9).

Zestawienie 9: Wnioski – obszar „Rynek pracy”

Wniosek	Uzasadnienie wniosku	Dowód
Słabo rozwinięty rynek pracy, niski poziom wynagrodzeń	<ul style="list-style-type: none"> ✚ W gminie Słupno pracuje 221 osób na 1 tys. mieszkańców (jest to wartość niższa niż w powiecie, regionie (316) i w kraju (255)) ✚ W Słupnie 54,3% pracujących jest zatrudnionych w dziale: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, 14,8% w dziale: przemysł i budownictwo, 12,7% w dziale: handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja, 0,9% prowadzi działalność finansową i ubezpieczeniową, obsługę rynku nieruchomości, a 17,2% zatrudnionych jest w pozostałych działach ✚ Średnie wynagrodzenie w gminie wyniosło w 2019 r. 69,35% średniego wynagrodzenia w województwie mazowieckim i 83,61% średniego wynagrodzenia w kraju ✚ 46,15% ankietowanych mieszkańców Gminy uważa, że możliwości podjęcia pracy na terenie Gminy są średnie; jako złe lub bardzo złe ocenia je 38,46% badanych 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Wykres 18 ✚ Wykres 19
Nieznacznie pogarszająca się dostępność zasobów dla rynku pracy. Pozytywne prognozy dostępności zasobów dla rynku pracy na	<ul style="list-style-type: none"> ✚ 61,1% populacji Słupna to osoby w wieku produkcyjnym, 20,8% - w wieku przedprodukcyjnym ✚ W okresie 2009-2020 spada liczba osób w wieku w wieku produkcyjnym (o 6,10%). Niekorzystne zmiany w grupie osób w wieku produkcyjnym następują wolniej niż w regionie (w 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Tabela 4 ✚ Tabela 7 ✚ Wykres 16 ✚ Wykres 17

Wniosek	Uzasadnienie wniosku	Dowód
przyszłość	<p>województwie mazowieckim liczba osób w wieku produkcyjnym spadła o 7,37%).</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Korzystny wpływ na dostępność zasobów pracy w przyszłości ma prognozowany wzrost liczby osób w wieku mobilnym (18-44 lata) w populacji mieszkańców Słupna (o 4,65%) ✚ Korzystny wpływ na dostępność zasobów pracy ma dodatnie saldo migracji, w tym migracji ludzi młodych (w wieku 24-39 lat) ✚ Korzystny wpływ na dostępność zasobów pracy ma wzrastający poziom wykształcenia ludzi młodych 	
Brak zastępowalności pokoleń na rynku pracy	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Różnica liczby mieszkańców w wieku 20-24 lata i 60-64 lata oraz 10-24 lata i 5—64 lata jest ujemna (maleła do 2018 r.; od 2018 r. odnotowuje wzrost). Oznacza to brak zastępowalności pokoleń na rynku pracy 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Tabela 6 ✚ Wykres 15 ✚ Wykres 37
Jakość zasobów pracy	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Stosunkowo niski poziom wykształcenia mieszkańców Słupna 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Wykres 17
Wysoka stopa bezrobocia	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Stopa bezrobocia rejestrowanego wyniosła w 2020 r. 9,2%, więcej niż w regionie (5,2%) i kraju (6,2%) ✚ Aktualna struktura zatrudnienia na terenie Gminy Słupno (w kluczowej gałęzi gospodarki) w bliskiej przyszłości może ulec zmianie. Jak wynika z prognozy liczby pracujących w podregionach województwa mazowieckiego w przekroju sektorowym i zawodowym do 2025 przewidywany jest znaczny spadek liczby pracujących rolników, ogrodników, leśników i rybaków; spadek liczby pracowników biurowych oraz robotników przemysłowych i rzemieślników. Prognozowany jest silny wzrost liczby pracujących specjalistów, a także przedstawicieli władz publicznych, wyższych kierowników i urzędników oraz niewielki wzrost liczby pracowników w siłach zbrojnych. 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Wykres 20

2.3. Kluczowe gałęzie gospodarki

Kluczową gałęzią gospodarki Gminy Słupno jest rolnictwo: ponad 50% osób zatrudnionych w Gminie w 2020 r. to osoby zatrudnione w sektorze: rolnictwo, leśnictwo i rybactwo. Ponadto **67,37%** powierzchni Gminy zajmują **grunty rolne**.

Wnioski z analizy działalności rolniczej w gminie Słupno zawiera poniższe zestawienie (Zest. 10).

Zestawienie 10: Wnioski – obszar „Kluczowe gałęzie gospodarki”

Wniosek	Uzasadnienie wniosku	Dowód
Wysoki potencjał rolniczy Gminy	<ul style="list-style-type: none"> ✚ 67,37% powierzchni Gminy (5048,12 ha) to grunty rolne. ✚ Użytki rolne stanowią 89,46% gruntów rolnych (mniej niż w powiecie plockim; choć więcej niż w województwie mazowieckim). ✚ Wyższy niż w powiecie plockim (choć niższy niż w województwie mazowieckim) jest udział gruntów leśnych w gruntach rolnych: wynosi on w gminie – 6,66%. Niższy niż w powiecie plockim i w województwie mazowieckim jest też udział innych gruntów w gruntach rolnych wynoszący 3,87%. ✚ Region plocki (w którym położona jest gmina Słupno) należy do strategicznych obszarów żywicielskich, przesądzających o samowystarczalności żywnościowych województwa mazowieckiego⁹ ✚ Na terenie Gminy przeważają grunty orne o dobrej i średniej jakości¹⁰ 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Tabela 18 ✚ Mapa 1 ✚ Mapa 6

⁹ Plan zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego, 2018

¹⁰ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Słupno

Wniosek	Uzasadnienie wniosku	Dowód
	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Gminę charakteryzuje wysoki wskaźnik waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej obejmujący cztery czynniki składowe, tj. jakość gleby, klimat, rzeźba terenu, stosunki wodne¹¹. ✚ 98,46% użytków rolnych Gminy to użytki w dobrej kulturze. 	
Średnio korzystna z punktu widzenia prowadzenia działalności gospodarczej struktura obszarowa gospodarstw rolnych	<ul style="list-style-type: none"> ✚ W strukturze gruntów dominują gospodarstwa dysponujące arealem do 15 ha (84,89% wszystkich gospodarstw), w tym 35,85% gospodarstw rolnych to gospodarstwa do 5 ha, 25,58% - od 5-10 ha, 11,99% - od 10-15 ha. 15,11% gospodarstw dysponuje arealem powyżej 15 ha. ✚ 12,29 % powierzchni gruntów rolnych zajmują gospodarstwa do 5 ha, 20,84% - od 5-10 ha, 17,20% - od 10-15 ha, a 48,68% - powyżej 15 ha 	✚ Tabela 17
Obniżająca się atrakcyjność działalności rolniczej	<ul style="list-style-type: none"> ✚ W gminie funkcjonuje 516 gospodarstw rolnych ✚ 97% gospodarstw w gminie Słupno prowadzi działalność rolniczą, w tym 98,37% gospodarstw od 1-5 ha, 99,24% - od 5-10 ha, 100% - od 10-15 ha i powyżej 15 ha. Jest to wartość wyższa niż w województwie mazowieckim (89,68%) ✚ 97% gospodarstw rolnych na terenie gminy Słupno osiąga dochody z działalności rolniczej, ale aż 50% gospodarstw łączy te dochody z dochodami z działalności z pracy najemnej, 19,7% z dochodami z tytułu rent i emerytur, a 9,88% z dochodami z pozarolniczej działalności gospodarczej ✚ Brak grup producenckich lub innych form współdziałania rolników ✚ Spadek liczby osób pracujących w sekcji rolnictwo, leśnictwo i rybactwo (od 2006 do 2019 r. o 8,97%) ✚ Prognozowany spadek liczby pracujących rolników, ogrodników, leśników i rybaków¹² ✚ Niski odsetek noworejestrowanych podmiotów w sekcji rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo w liczbie noworejestrowanych podmiotów gospodarczych ogółem 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Tabela 17 ✚ Tabela 22 ✚ Wykres 12

2.4. Wyzwania rozwojowe – wymiar gospodarczy

WYZWANIA ROZWOJOWE GMINY SŁUPNO

Zapewnienie systemowego wsparcia przedsiębiorcom (doradztwo, bieżąca informacja)

WYMIAR GOSPODARCZY

Wspieranie relacji między przedsiębiorcami oraz między przedsiębiorcami i Gminą

Wsparcie lokalnych grup producenckich oraz obrotu lokalnymi produktami

Ochrona przed presją urbanizacyjną najbardziej produktywnych elementów rolniczej przestrzeni produkcyjnej Gminy

¹¹ Wskaźnik WRPP odzwierciedla potencjał rolniczej przestrzeni produkcyjnej wynikający z warunków naturalnych. Został on opracowany w IUNG-PIB w latach siedemdziesiątych, w ramach badań dotyczących metodologii oceny jakości gruntów rolnych w Polsce.

¹² Raport „Barometr zawodów 2021” opracowany przez Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie, https://barometrzwodow.pl/forecast-card-zip/2021/report_pl/raport_województwo_mazowieckie_2021.pdf

3. WYMIAR ŚRODOWISKOWY

Lokalne środowisko przyrodnicze tworzą zasoby przyrodnicze, wpływające w znacznej mierze na konkurencyjność Gminy, tj. uwarunkowania i walory naturalne (w tym klimat i hydrologia obszaru), tereny zielone (zieleń miejska, lasy) oraz jakość środowiska naturalnego (powietrza, gleb i wód). Lokalne środowisko naturalne chronione jest poprzez wprowadzenie ograniczeń dla działalności człowieka (zakazy prawne dotyczące terenów szczególnie cennych przyrodniczo) oraz podejmowanie działań służących zachowaniu dobrego stanu środowiska (w działania Gminy w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej i odpadami komunalnymi).

3.1. Zasoby naturalne, formy ochrony przyrody

Wnioski z analizy obszaru „Zasoby naturalne i formy ochrony przyrody” gminy Słupno zawiera poniższe zestawienie (Zest. 11)

Zestawienie 11: Wnioski - obszar „Zasoby naturalne, formy ochrony przyrody”

Wniosek	Uzasadnienie wniosku	Dowód
---------	----------------------	-------

Wniosek	Uzasadnienie wniosku	Dowód
Cenne krajobrazowo i przyrodniczo tereny	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Gminę charakteryzuje wysoki udział terenów prawnie chronionych (87,19%) w powierzchni Gminy; najwyższy w grupie porównawczej ✚ Na terenie Gminy występują nw. formy ochrony przyrody, potwierdzające wysoką wartość zasobów naturalnych Słupna: <ul style="list-style-type: none"> ✓ rezerваты przyrody – Kępa Wykowska, Ławice Troszyńskie (łącznie 147,73 ha) ✓ obszary chronionego krajobrazu: Nadwiślański (6 532,22 ha) ✓ obszary Natura 2000: Kampinowska Dolina Wisły, Dolina Środkowej Wisły (1212,4 ha) ✓ użytki ekologiczne (2,59 ha) ✓ zespoły przyrodniczo – krajobrazowe (0,68 ha) ✓ pomniki przyrody (4 szt.) 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Tabela 20 ✚ Wykres 38
Dobry stan środowiska naturalnego.	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Stosunkowo wysoka jakość powietrza ✚ Stosunkowo wysoka jakość gleb Na stan gleb na terenie Gminy wpływają czynniki pochodzenia: - naturalnego (niskie zagrożenie) i antropogenicznego: m.in. wydobywanie kopalin ze złóż, komunikacja i transport samochodowy, składowanie odpadów lub palenie odpadów, odprowadzanie nieoczyszczonych ścieków do środowiska, nieszczęsne szamba (zagrożenie może być ograniczane w przyszłości z uwagi na rosnącą świadomość ekologiczną mieszkańców) ✚ Zadawalający stan sanitarny lasów ✚ Wysoka jakość wód podziemnych ✚ Niska jakość i umiarkowany potencjał ekologiczny wód powierzchniowych rzeki Słupianki, Rosicy i Wisły na wysokości Słupna ✚ Mieszkańcy Słupna wysoko lub bardzo wysoko oceniają stan środowiska naturalnego w Gminie - twierdzi tak 55,17% badanych. Przeciwnego zdania jest 3,44% badanych. 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Dane własne Gminy ✚ Prognoza oddziaływania na środowisko – dla zmiany SUIKZ ✚ Badania ankietowe mieszkańców
Walory krajobrazowe i zasoby naturalne	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Na terenie gminy Słupno stwierdzono występowanie pięciu złóż kopalin pospolitych: w Barcikowie - kruszywo naturalne (piasek ze żwirem), eksploatacja złoża zaniechana; w Cekanowie - kruszywo naturalne (piasek) – złożo eksploatowane okresowo; w Barcikowie – kruszywo naturalne (piasek ze żwirem), złożo zagospodarowane; w Barcikowie – kruszywa naturalne (piasek), złożo zagospodarowane; w Cekanowo – surowce ilaste ceramiki budowlanej, eksploatacja złoża zaniechana. ✚ W Gminie znajdują się dwa obszary górnicze: Barcikowo II i Barcikowo III (koncesje nieważne) ✚ Lesistość Gminy wynosi 11,10% powierzchni gminy. Największe skupiska lasów występują w okolicach wsi Bielino, Cekanowo, Słupno, Liszyno oraz Borowiczki Pieńki. ✚ Lasy i tereny zielone są uważane przez 18,75% ankietowanych mieszkańców Słupna za mocną stronę Gminy. ✚ Gmina charakteryzuje się wysokimi walorami krajobrazowymi ukształtowanymi przez: dolinę Wisły, urozmaiconą rzeźbę terenu, występowanie obszarów chronionych, lasy, zbiorniki wodne (w tym Zalew Liszyński), wartościowe drzewostany towarzyszące ciekom wodnym, zespoły podworskie z pozostałościami parków ✚ 77,41% mieszkańców Słupna uważa, że Gminę cechują bardzo wysokie lub wysokie walory krajobrazowe; przeciwnego zdania jest 9,67% badanych 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Dane własne Gminy ✚ Prognoza oddziaływania na środowisko – dla zmiany SUIKZ
Warunki naturalne mające wpływ na gospodarkę energetyczną	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Przeciętne warunki solarne obszaru Gminy ✚ Mało korzystna wietrzność Gminy 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Mapa 2 ✚ Mapa 3

3.2. Gospodarka energetyczna

Wnioski z analizy obszaru „Gospodarka energetyczna” gminy Słupno zawiera poniższe zestawienie (Zest. 12).

Zestawienie 12: Wnioski – obszar „Gospodarka energetyczna”

Wniosek	Uzasadnienie wniosku	Dowód
Zanieczyszczenie powietrza w wyniku emisji powierzchniowej, liniowej i punktowej	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Na terenie Gminy zakładami mogącymi wpływać negatywnie na jakość powietrza poprzez emisję pyłów, dwutlenku siarki, tlenku azotu, tlenku węgla oraz metali ciężkich są następujące zakłady: EURO-DRUK E. i S. Czubakowscy s.c.; PERN S.A. Baza Surowcowa - Miszewko Strzałkowski; Ponzio Polska Sp. z o.o.; PPHU "MEDRA" Mieczysław Drajkowski; PRZEDSIĘBIORSTWO INSTALACYJNO BUDOWLANE WASBUD JACEK WASEK ✚ Negatywnie na jakość powietrza wpływa emisja powierzchniowa, pochodząca z sektora bytowego. Źródłami ciepła w sektorze prywatnym są w Gminie w 95% źródła tradycyjne: gaz (37%), kotły opalane węglem i drewnem (35%), kotły olejowe, opalane pelletem i ogrzewanie eklektycznie (25%), a tylko w 5% OZE. ✚ Negatywnie na jakość powietrza wpływa emisja liniowa (transport i komunikacja samochodowa) ✚ Gmina Słupno leży w strefie mazowieckiej, w której w 2019 r. doszło do przekroczenia normatywnych stężeń zanieczyszczeń (poziomów dopuszczalnych lub docelowych): benzo/a/pirenu w pyłe PM10, pyłów PM10 i PM2,5, ozonu O₃¹³. Wyniki analiz WIOŚ w Warszawie wskazują, że przyczyną przekroczeń ww. pyłów i benzo/a/pirenu jest głównie emisja powierzchniowa (związana z ogrzewaniem mieszkań w sektorze komunalno- bytowym) 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Raport o stanie gminy Słupno za 2020 r. ✚ Prognoza oddziaływania na środowisko – dla zmiany SUIKZ ✚ www.powietrze.gios.gov.pl
Rozwój infrastruktury energetycznej	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Zaopatrzenie w energię elektryczną odbiorców na terenie Gminy odbywa się z GPZ 110/15 kV w Gulczewie. Energia elektryczna rozprowadzana jest do odbiorców poprzez sieć napowietrznych linii 15 kV, stacji transformatorowych 5/0,4 kV, oraz sieć odbiorczą abonencką niskiego napięcia - 230/400 V. ✚ Długość czynnej sieci gazowej (przesyłowej i rozdzielczej) w 2020 r. wynosiła w Gminie 73 889 m. ✚ W okresie 2009-2020 długości czynnej sieci gazowej rozdzielczej wzrosła o 38,57% 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Tabela 21 ✚ Prognoza oddziaływania na środowisko – dla zmiany SUIKZ
Niewielka ilość infrastruktury ograniczającej emisję CO ₂	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Na terenie Gminy nie funkcjonują większe instalacje OZE, niektóre z domostw są wyposażone w panele solarne (104 gospodarstwa) i pompy ciepła (45 gospodarstw) 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Raport o stanie gminy Słupno za 2020 r.
Wzrastająca świadomość ekologiczna mieszkańców	<ul style="list-style-type: none"> ✚ W 2020 r. z gazu korzystało 1556 gospodarstw (o 55,91% więcej niż w 2009 r.) ✚ W 2020 r. 1 438 gospodarstw wykorzystywało gaz do ogrzewania domostw (o 61,68% więcej niż w 2009 r.) ✚ Od 2009 r. nastąpił wzrost liczby osób korzystających z gazu o 48,34% ✚ Instalacje OZE na budynkach prywatnych (panele solarne i pompy ciepła) 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Tabela 21 ✚ Raport o stanie gminy Słupno za 2020 r.

¹³ Przekroczono normy ustanowione z uwagi na stan zdrowia ludzi w każdej z wymienionych kategorii, a w przypadku ozonu – również z uwagi na ochronę roślin

3.3. Gospodarka wodno-ściekowa

Wnioski z analizy obszaru „Gospodarka wodno-ściekowa” gminy Słupno zawiera poniższe zestawienie (Zest. 13)

Zestawienie 13: Wnioski – obszar „Gospodarka wodno-ściekowa”

Wniosek	Uzasadnienie wniosku	Dowód
Poprawiająca się jakość gleb	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Zmniejszająca się liczba zanieczyszczeń w ściekach odprowadzanych do gleb ✚ Pełny (100%) udział ścieków oczyszczonych w ściekach wymagających oczyszczenia ✚ W Gminie funkcjonuje dwie oczyszczalnie ścieków o łącznej przepustowości 5278 m³/dobę 	✚ Tabela 20
Dostępność i wysoka jakość infrastruktury wodno-kanalizacyjnej.	<ul style="list-style-type: none"> ✚ W 2020 r. 99% budynków w Gminie podłączonych było do sieci wodociągowej ✚ Wzrost w okresie 2009-2020 długości czynnej sieci rozdzielczej wodociągowej (o 7,48%). Długość czynnej sieci rozdzielczej wodociągowej w 2020 r. wynosiła 152,3 km ✚ Do sieci kanalizacyjnej w 2020 r. podłączonych było 73,3% budynków mieszkalnych ✚ Wzrost w okresie 2009-2020 długości czynnej sieci kanalizacyjnej (o 50,47%). Długość czynnej sieci rozdzielczej wodociągowej w 2020 r. wynosiła 103 km ✚ Wzrost w okresie 2009-2020 liczby osób korzystających z sieci wodociągowej (o 28,36%) i kanalizacyjnej (o 50,47%) ✚ Spadająca awaryjności sieci kanalizacyjnej w latach 2015-2020 o 72,72%; lecz wzrastająca awaryjność sieci wodociągowej w latach 2015-2020 o 43,75 % ✚ Dostęp do infrastruktury komunalnej (wodociągi, kanalizacja) jest oceniany jako dobry lub bardzo dobry przez 71,85% badanych mieszkańców Słupna, jako średni przez 18,75%, a jako zły lub bardzo zły przez 9,37% 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Tabela 21 ✚ Badania ankietowe mieszkańców
Wzrastająca świadomość ekologiczna mieszkańców	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Wzrost w okresie 2009 -2020 liczby osób korzystających z oczyszczalni ścieków (o 74,12%) ✚ Wzrost w okresie 2009-2020 liczba zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe (o 12,59%) ✚ Wzrost w okresie 2009-2020 liczby oczyszczalni przydomowych (o 70,14%) ✚ Spadające zużycie wody na 1 mieszkańca w latach 2009-2020 o 9,22% 	✚ Tabela 20

3.4. Gospodarka odpadami komunalnymi

Wnioski z analizy obszaru „Gospodarka odpadami komunalnymi” gminy Słupno zawiera poniższe zestawienie (Zest. 14).

Zestawienie 14: Wnioski – obszar „Gospodarka odpadami komunalnymi”

Wniosek	Uzasadnienie wniosku	Dowód
Wysoki poziom recyklingu gminy	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Wysoki i wzrastający poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metalu, tworzyw sztucznych i szkła ✚ Niewystarczający poziom recyklingu materiałów budowlanych ✚ Ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania 	✚ https://slupno.eu
Ograniczona dostępność do selektywnego zbierania odpadów	<ul style="list-style-type: none"> ✚ W gminie zlokalizowany jest Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych ✚ W gminie nie funkcjonują punkty zbierania odpadów z gospodarstw rolnych 	✚ https://slupno.eu

Wniosek	Uzasadnienie wniosku	Dowód
Wzrastająca świadomość ekologiczna mieszkańców	Wzrastająca w latach 2009-2020 ilość odpadów selektywnie zbieranych (głównym źródłem odpadów są gospodarstwa domowe) o 40,94%.	Tabela 21

3.5. Wyzwania rozwojowe – wymiar środowiskowy

WYZWANIA ROZWOJOWE GMINY SŁUPNO

Utrzymanie wysokiej jakości środowiska naturalnego

WYMIAR ŚRODOWISKOWY

Wykorzystanie potencjału rzek i zbiorników wodnych oraz pozostałych zasobów naturalnych (tereny zielone, wysoka jakość środowiska) w rozwoju Gminy

Upowszechnianie działań rolno-środowiskowo-klimatycznych zapewniających rozwój gospodarki rolnej zintegrowanej z ochroną zasobów i walorów przyrodniczych, w tym rolnictwa ekologicznego

4. WYMIAR PRZESTRZENNY

Przestrzeń jako jedno z najważniejszych dóbr publicznych powinna podlegać szczególnej ochronie i być kształtowana w sposób zachowujący ład przestrzenny stanowiący - obok ładu środowiskowego, gospodarczego, społecznego i instytucjonalno-politycznego - podstawowy komponent ładu zintegrowanego każdej społeczności.

4.1. Położenie Gminy. Układ przestrzenno-administracyjny

Słupno jest gminą wchodzącą w skład powiatu plockiego, położoną w województwie mazowieckim (Mapa 4), bezpośrednio graniczącą od zachodu z miastem Płockiem, od północy z gminą Radzanowo, od wschodu z gminą Bodzanów. Południowa granica Gminy biegnie wzdłuż rzeki Wisły.

Od 30.12.1999 r. siedzibą Gminy jest Słupno. Na terenie gminy leży 20 miejscowości (Tabela 23). W gminie funkcjonuje 17 jednostek pomocniczych - sołectw (Tabela 23, Mapa 5). Położenie Gminy stanowi jej mocną stronę dla 46,87% badanych mieszkańców Słupna.

4.2. Polityka przestrzenna

Wnioski z obserwacji polityki przestrzennej gminy Słupno zawiera poniższe zestawienie (Zest. 15).

Zestawienie 15: Wnioski – obszar „Polityka przestrzenna”

Wniosek	Uzasadnienie wniosku	Dowód
Stabilna polityka przestrzenna Gminy	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Wysoki stopień pokrycia powierzchni Gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego (99,70%). W grupie porównawczej porównywalny wskaźnik osiągnął Rzekuń; pozostałe gminy charakteryzuje zdecydowanie niższy procent pokrycia planami zagospodarowania przestrzennego ✚ Wzrasta liczba obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, przy niezmienionej powierzchni Gminy objętej miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego (7471 ha) 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Wykres 39
Ograniczone możliwości prowadzenia aktywnej polityki gospodarowania nieruchomościami	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Niewielki i nieznacznie wzrastający zasób nieruchomości gminnych (w 2020 r. - 258 ha) ✚ Niewielka ilość gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste (w 2020 r. - 4 ha) i przekazanych w trwały zarząd jednostkom organizacyjnym (w 2020 r. - 1 ha) ✚ Grunty przeznaczone pod budownictwo mieszkaniowe wynoszą 2 ha i są uzbrojone 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Tabela 24 ✚ Tabela 25

4.3. Mieszkalnictwo

Wnioski z obserwacji mieszkalnictwa w gminie Słupno zawiera poniższe zestawienie (Zest. 16).

Zestawienie 16: Wnioski – obszar „Mieszkalnictwo”

Wniosek	Uzasadnienie wniosku	Dowód
Rozwój mieszkalnictwa	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Od 2009 r. wzrasta gęstość zaludnienia w gminie (o 31,71%) W grupie porównawczej gęstość zaludnienia jest jedynie wyższa w Siedlcach; pozostałe gminy odnotowują zdecydowanie niższe wartości wskaźnika. Gęstość zaludnienia rosła w Słupnie najszybciej w grupie porównawczej (w latach 2010-2020) ✚ Od 2015 r. wzrosła liczba wydanych pozwoleń na budowę budynków mieszkalnych (o 12,5%) ✚ Od 2009 r. rośnie liczba budynków mieszkalnych w gminie (o 33,02%) ✚ Od 2009 r. rośnie liczba mieszkań w gminie (o 35,40%) i liczba mieszkań na 1 tys. mieszkańców (o 14,48%) 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Tabela 1 ✚ Tabela 25 ✚ Tabela 27 ✚ Wykres 40
Wysoka jakość zasobów mieszkaniowych	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Od 2009 r. rośnie przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania (o 7,09%) ✚ Od 2009 r. rośnie liczba mieszkań wyposażonych w instalację wodociągową, centralne ogrzewanie (odpowiednio o 3,62% i 7,74%) 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Tabela 25
Niewielki zasób mieszkaniowy gminy	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Gmina dysponuje 24 mieszkaniami komunalnymi ✚ Gmina dysponuje 7 lokalami socjalnymi ✚ 19 gospodarstw domowych oczekuje na najem lokalu gminnego; 4 gospodarstwa wpisane są na listę podmiotów oczekujących 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Tabela 25 ✚ Dane własne Gminy

4.4. Telekomunikacja

Wnioski z obserwacji obszaru „Telekomunikacja” gminy Słupno zawiera poniższe zestawienie (Zest. 17).

Zestawienie 17: Wnioski – obszar „Telekomunikacja”

Wniosek	Uzasadnienie wniosku	Dowód
Niski dostęp do internetu	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Brak internetu stacjonarnego; mieszkańcy Gminy mają możliwość podłączenia się do internetu mobilnego oferowanego przez operatorów sieci telefonii komórkowych. ✚ Na terenie Gminy zlokalizowane są 4 stacje bazowe telefonii komórkowej oraz systemy antenowe i systemy radiolinii. ✚ 64,28% mieszkańców Słupna ocenia dostęp do internetu jako zły lub bardzo zły. Przeciwnego zdania jest 10,71% badanych ✚ Brak internetu stacjonarnego uważany jest przez 40,62% ankietowanych mieszkańców Słupna za słabą stronę Gminy 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Dane własne Gminy ✚ Badania ankietowe mieszkańców

4.5. Infrastruktura drogowa, kolejowa oraz rowerowa oraz transport publiczny

Wnioski z analizy obszaru „Infrastruktura drogowa, kolejowa oraz rowerowa i transport publiczny” gminy Słupno zawiera poniższe zestawienie (Zest. 18).

Zestawienie 18: Wnioski – obszar: „Infrastruktura drogowa, kolejowa oraz rowerowa oraz transport publiczny”

Wniosek	Uzasadnienie wniosku	Dowód
Dobra dostępność drogowa inwestycyjna oraz niewystarczająca dostępność drogowa z punktu widzenia jakości życia mieszkańców	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Dostępność drogowa inwestycyjna (tj. dostępność do większych ośrodków zapewniających zaspokojenie potrzeb usługowych dla przedsiębiorców) jest dobra i wynika z przebiegu przez teren Gminy drogi krajowej DK62 oraz systemu dróg gminnych i powiatowych ✚ Dostępność drogowa Gminy z punktu widzenia jakości życia mieszkańców (przesądza o niej położenie Słupna względem Warszawy- ośrodka wojewódzkiego) jest niewystarczająca - obszar płocki (w skład którego wchodzi powiat płocki, w tym gmina Słupno) jest sklasyfikowany jako obszar o najniższym dostępie do dóbr i usług 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Obserwacje własne ✚ Plan zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego, 2018
Istniejąca infrastruktura drogowa. Zadawalająca jakość infrastruktury drogowej	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Systemu drogowy w Gminie tworzą: droga krajowa DK62 (6 km), drogi powiatowe (26 km); drogi gminne (110 km, w tym 70 km asfaltowych i 13 km w kostce betonowej). Uzupełnieniem systemu drogowego są drogi gminne wewnętrzne (102 km) ✚ Na terenie gminy znajduje się 2111 punktów oświetleniowych i 59 lamp solarnych ✚ Od 2009 r. wzrasta długość dróg gminnych i powiatowych o twardej nawierzchni, co oznacza poprawiającą się jakość infrastruktury drogowej. Jakość dróg w Słupnie jest porównywalna do jakości dróg w grupie porównawczej – współczynnik dróg gminnych i powiatowych o twardej powierzchni na 100 km² powierzchni¹⁴ jest wyższy jedynie w Ciechanowie. Ciechanów charakteryzuje też wyższa dodatnia dynamika wzrostu wartości tego wskaźnika. W pozostałych gminach z grupy porównawczej dynamika wzrostu wskaźnika jest niższa niż w Słupnie (i w Łącku¹⁵). Oznacza to, że korzystne zmiany w zakresie poprawy jakości dróg następują szybciej w Słupnie niż większości gmin z grupy porównawczej. ✚ Wskaźnik łącznej długości dróg powiatowych i gminnych na 100 km² powierzchni i dynamika jego wzrostu jest wyższa w Słupnie niż w większości gmin z grupy porównawczej. Oznacza to szybszą, korzystną zmianę w zakresie gęstości sieci drogowej w Słupnie w stosunku do gmin z grupy porównawczej. ✚ Brak systemu transportu kolejowego i dróg kolejowych na terenie 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Wykres 41 ✚ Wykres 42 ✚ Dane własne Gminy

¹⁴ Dane powiatowe. GUS nie podaje danych z poziomu Gminy

¹⁵ Łąck leży w tym samym powiecie, co Słupno

Wniosek	Uzasadnienie wniosku	Dowód
	<p>Gminy</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ 90% ankietowanych mieszkańców Słupna uważa, że jakość dróg w Gminie jest bardzo dobra, dobra lub średnia. ✚ Infrastruktura drogowa jest uważana za jedną z trzech najważniejszych, mocnych stron Słupna (twierdzi tak 18,75% badanych mieszkańców Gminy). 	
Istniejąca infrastruktura rowerowa	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Wzrastająca od 2009 r. długość ścieżek rowerowych (o 92,95%) ✚ Wzrastająca od 2009 r. gęstość ścieżek rowerowych (w kilometrach na 10 tys km² powierzchni gminy – o 92,95%). ✚ Średni stopień nasycenia ścieżkami rowerowymi (w grupie porównawczej wyższą gęstość ścieżek rowerowych odnotowano w gminie Łąck) ✚ Istniejące ścieżki rowerowe są połączone ze ścieżkami rowerowymi gmin sąsiednich: Płocka i Bodzanowa ✚ 9,37% badanych mieszkańców Słupna twierdzi, że słabą stroną Gminy jest brak ścieżek rowerowych 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Tabela 26 ✚ Wykres 21 ✚ Dane własne Gminy
Funkcjonujący i dostępny zbiorowy transport publiczny	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Zbiorowy transport publiczny odbywa się 5 liniami obsługiwanymi przez: KM Płock Sp. z o.o. – 1 linia (na podstawie umowy między Gminą Płock a Gminą Słupno), samodzielnie przez Gminę Słupno – 3 linie lub liniami komercyjnymi – 1 linia ✚ Przewóz uczniów (mieszkańców Gminy Słupno) do szkół podstawowych odbywa się 4 liniami szkolnymi (linie obsługiwane samodzielnie przez Gminę) ✚ Dostęp do transportu publicznego jest oceniany jako dobry lub bardzo dobry przez 45,16% badanych, jako średni przez 29,03%, a jako zły lub bardzo zły przez 25,80% respondentów. ✚ Zbyt mała liczba połączeń komunikacyjnych (także z Warszawą i Płockiem) jest uważana przez 31,25% badanych mieszkańców Słupna za słabą stroną Gminy 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Mapa 7 ✚ Mapa 8 ✚ Raport o stanie Gminy Słupno za 2020

4.6. Powiązania funkcjonalne z innymi gminami

Gmina Słupno bezpośrednio graniczy z Płockiem – miastem powiatowym, a jednocześnie rdzeniem obszaru funkcjonalnego miast subregionalnych.

Płock jako stolica powiatu płockiego i ponadlokalny ośrodek miejski **zapewnia mieszkańcom Słupna** dostęp do usług o charakterze ponadlokalnym, w tym związanych z: ochroną zdrowia (lecznictwo ambulatoryjne, szpital powiatowy); edukacją na poziomie ponadpodstawowym (licea ogólnokształcące, technika, szkoły branżowe) i edukacją specjalną; kulturą, sportem i rekreacją (instytucje kultury, kino, muzea, infrastruktura sportowa, w tym pływalnia); pomocą i integracją społeczną (Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności) oraz bezpieczeństwem publicznym (miejskie komendy policji i państwowej straży pożarnej).

Płock wypełnia swoje ponadlokalne funkcje również dzięki funkcjonowaniu administracji samorządu powiatowego (Starostwo i jego struktury organizacyjne, Powiatowy Urząd Pracy) oraz służbom administracji rządowej (urzędy skarbowe, sądy, inspekcje, agencje itp.).

Oprócz powiązań społecznych opartych na korzystaniu przez mieszkańców Słupna z usług publicznych i prywatnych oferowanych przez Płock między Słupnem i Płockiem występują również powiązania gospodarcze. Część podmiotów gospodarczych zarejestrowanych z Słupnie świadczy usługi na terenie Płocka. Ponadto Płock stanowi rynek pracy dla mieszkańców Słupna.

Z uwagi na powyższe należy uznać Słupno za gminę położoną w obszarze funkcjonalnym Płocka, w strefie bezpośredniego oddziaływania potencjału rozwojowego tego miasta.

Z uwagi na bezpośrednie sąsiedztwo ośrodka miejskiego Słupno stanowi strefę zewnętrzną obszaru funkcjonalnego Płocka, łącząc funkcje gminy wiejskiej i gminy podmiejskiej. Świadczy o tym m.in. fakt, że ponad połowa mieszkańców Słupna uzyskujących dochody z działalności rolniczej podejmowało dodatkowo pracę najemną, uzyskując z niej przychody. W Słupnie zanika przedsiębiorczość związana z przetwórstwem rolnym oraz spada liczba podmiotów zarejestrowanych w sekcji rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo. Spada również zatrudnienie pracowników w sekcji działalności gospodarczej. Jednocześnie obserwuje się wzrost liczby budynków mieszkalnych wybudowanych na terenie gminy.

Proces zatracania funkcji obszaru wiejskiego przez Słupno może postępować w przyszłości w wyniku dotyczących Płock procesów suburbanizacji oraz jako skutek polepszenia dostępności komunikacyjnej Słupna, szczególnie w aspekcie poziomu jakości życia mieszkańców.

4.7. Wyzwania rozwojowe – wymiar przestrzenny

WYZWANIA ROZWOJOWE GMINY SŁUPNO

Zwiększenie atrakcyjności mieszkaniowej Gminy Słupno

Zagospodarowanie terenów zielonych

WYMIAR PRZESTRZENNY

5. WYMIAR INSTYTUCJONALNY

5.1. Stan finansów gminnych

Kluczowymi czynnikami wpływającymi na stan finansów lokalnych są zrównoważenie elementów budżetu (na które wpływa między innymi: wysokość dochodów, w tym dochodów własnych i wysokość wydatków, w tym poziom wydatków majątkowych), a także wysokość zadłużenia. Najistotniejszym zaś czynnikiem, który kształtuje zdolność Gminy Słupno do finansowania rozwoju jest generowana przez gminę nadwyżka operacyjna¹⁶, stanowiąca różnicę między kwotą dochodów a kwotą wydatków bieżących.

Wnioski z ogólnej analizy stanu finansów gminnych zawiera poniższe zestawienie (Zest. 19).

Zestawienie 19: Wnioski – obszar „Stan finansów gminnych”

Wniosek	Uzasadnienie wniosku	Dowód
---------	----------------------	-------

¹⁶ Uzyskana nadwyżka operacyjna może zostać przeznaczona na spłatę długu i/lub finansowanie zadań majątkowych w zależności od potrzeb jednostki samorządu terytorialnego. Pożądany zatem jest wzrost poziomu nadwyżki operacyjnej zarówno brutto oraz nadwyżki operacyjnej netto (pomniejszonej o spłaty zadłużenia).

Wniosek	Uzasadnienie wniosku	Dowód
Stabilna sytuacja finansowa gminy	<ul style="list-style-type: none"> + Dodatni wynik finansowy w każdym roku w latach 2010-2020 (różnica między wydatkami budżetowymi i dochodami powiększonymi o różnicę między rozchodami i przychodami) + Zwiększający się poziom zadłużenia, wahania relacji kwoty zadłużenia do dochodów ogółem (nie przekraczający 10%) + Dodatni (i zwiększający się) wynik operacyjny netto w latach 2010-2020 + 21,87% badanych mieszkańców Gminy twierdzi, że finanse (dochód z podatków) są jedną z trzech najważniejszych, mocnych stron Gminy 	+ Tabela 19
Wzrastająca zdolność gminy do finansowania rozwoju	<ul style="list-style-type: none"> + Dodatni (i zwiększający się) wynik operacyjny netto w latach 2010-2020 (nadwyżka operacyjna oznaczająca, że dochody bieżące są wyższe niż suma wydatków bieżących i rozchodów na spłatę długu 	+ Tabela 19

5.2. Zasoby instytucjonalne Gminy

Istotnym potencjałem, mającym wpływ na rozwój każdej jednostki samorządu terytorialnego jest potencjał instytucjonalny, oparty na odpowiednich strukturach organizacyjnych, kompetentnych i sprawnych urzędnikach, a także mechanizmach zapewniających właściwe wykorzystanie zasobów. Jednakże same struktury organizacyjne JST, z przyczyn praktycznych i kompetencyjnych, nie są w stanie stworzyć optymalnych warunków dla rozwoju lokalnego. Partnerami samorządu terytorialnego są zawsze inne podmioty administracji publicznej (rządowe, wojewódzkie, powiatowe), przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe oraz sami mieszkańcy (działający również poprzez różnego rodzaju nieformalne inicjatywy). Brak synergii i współpracy władz samorządowych (m.in. poprzez dotowanie lub powierzanie zadań publicznych) z lokalnymi partnerami skutkuje niewykorzystaniem istniejących szans rozwojowych¹⁷.

Wnioski z ogólnej analizy zasobów instytucjonalnych Gminy zawiera poniższe zestawienie (Zest. 20).

Zestawienie 20: Wnioski – obszar „Zasoby instytucjonalne”

Wniosek	Uzasadnienie wniosku	Dowód
Ustalona struktura organizacyjna i zapewniona ciągłość działań Urzędu	<ul style="list-style-type: none"> + Gmina realizuje działania i świadczy usługi na rzecz społeczności lokalnej poprzez Urząd Gminy (jednostkę administracyjną świadczącą pomoc władzom wykonawczym Gminy) oraz jednostki organizacyjne: Gminny Ośrodek Kultury, Gminną Bibliotekę Publiczną w Słupnie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Słupnie, a także szkoły, przedszkole i żłobek. + Jednostkami pomocniczymi Gminy są sołectwa (17). + W Gminie funkcjonują organy doradcze, tj. Rada Społeczno-Gospodarcza + Gmina zatrudnia ogółem 86 pracowników, w tym 48 pracowników merytorycznych + W gminie funkcjonuje system zastępstw pracowniczych + Gminę charakteryzuje niska fluktuacja kadr, zapewniająca pamięć organizacyjną 	+ Dane własne Gminy
Wysoka jakość usług świadczonych przez pracowników Urzędu Gminy	<ul style="list-style-type: none"> + Stałe podnoszenie kwalifikacji przez pracowników urzędu na szkoleniach z umiejętności miękkich oraz szkoleniach merytorycznych + 73,33% badanych mieszkańców Słupna ocenia funkcjonowanie Urzędu Gminy jak dobre lub bardzo dobre; przeciwnego zdania jest 6,67% mieszkańców. Dla pozostałych 20% mieszkańców Gminy Słupno funkcjonowanie Urzędu plasuje się na średnim 	<ul style="list-style-type: none"> + Dane własne Gminy + Badania ankietowe mieszkańców

¹⁷ [MRL - System Analiz Samorządowych](#)

Wniosek	Uzasadnienie wniosku	Dowód
	poziomie.	
Spadająca efektywność realizacyjna Gminy (zdolność do pozyskiwania finansowania zewnętrznego)	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Łączna kwota dotacji i środków o charakterze bieżącym na programy i projekty lub zadania finansowane z udziałem środków UE i EOG była najwyższa w latach 2010-2020; jednakże dynamika zmian (dodatnia; wzrost w stosunku do roku bazowego – 2010 r.) - najniższy ✚ Łączna kwota dotacji i środków o charakterze majątkowym na programy i projekty lub zadania finansowane z udziałem środków UE i EOG osiągnęła średni poziom w grupie porównawczej w latach 2010-2020; jednakże dynamika zmian - ujemna 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Wykres 43 ✚ Wykres 44
Wysoki poziom deinstytucjonalizacji Gminy	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Stały poziom (niewielkie, niekorzystne zmiany) dotacji udzielanych przez Gminę organizacjom pozarządowym w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców ✚ Kwota wypłacanych przez Słupno dotacji do zadań publicznych wykonywanych przez organizacje pozarządowe w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w 2020 r. wprawdzie się nieznacznie się zmniejszyła w porównaniu z 2009 r., jednakże nadal jest wyższa niż we wszystkich gminach w grupie porównawczej. Oznacza to wysoką świadomość władz Gminy w zakresie konieczności deinstytucjonalizacji działań. ✚ Spadający udział dotacji do zadań publicznych wykonywanych przez organizacje pozarządowe w wydatkach bieżących Gminy w latach 2009-2020. Mimo ujemnej dynamiki zmian udział dotacji dla NGO-sów w wydatkach bieżących Gminy w 2020 r. był wysoki (0,32). Wyższy wskaźnik odnotowały – w grupie porównawczej - jedynie Siedlce (0,40). ✚ Gmina udziela dotacji na działania sołectw w ramach funduszu sołectkiego – zwrot Gminie części dotacji udzielanych sołectwom w latach 2015-2020 wyniósł blisko 0,5 ml złotych (465,691,94 zł) 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Wykres 10 ✚ Wykres 11 ✚ Wykres 32 ✚ Wykres 33 ✚ Dane własne Gminy
Ograniczony dostęp do e-usług, głównie infrastruktura	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Elektroniczna komunikacja mieszkańców z Urzędem Gminy odbywa się za pośrednictwem serwisu ePUAP ✚ Wszystkie świadczone przez Gminę e-usługi dają możliwość wysłania pism z podpisem elektronicznym poprzez ePUAP. ✚ Systemem ePUAP jest zintegrowany z wewnętrznym systemem obiegu dokumentów EZD, który umożliwia załatwienie sprawy w drodze elektronicznej. ✚ Gmina wdraża inne, poza centralnymi – rządowymi, rozwiązania lokalne służące komunikacji z mieszkańcami lub załatwianiu spraw w drodze elektronicznej ✚ 📄 32,14% badanych mieszkańców gminy twierdzi, że dostęp do usług publicznych świadczonych przez internet jest dobry, 32,15% ocenia go jako średni, a 35,71% jako zły lub bardzo zły ✚ Dostęp do sieci internetowej jest powszechnie uważany za niewystarczający, złej jakości. 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Dane własne Gminy

5.3. Wyzwania rozwojowe – wymiar instytucjonalny

WYZWANIA ROZWOJOWE GMINY SŁUPNO

Doskonalenie efektywności realizacyjnej Gminy

WYMIAR INSTYTUCJONALNY

Dalsza cyfryzacja usług publicznych i zwiększanie dostępu cyfrowego

6. WYZWANIA STRATEGICZNE GMINY SŁUPNO

Z wyzwań strategicznych gminy Słupno w czterech analizowanych wymiarach: społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym wybrano wyzwania kluczowe, które dotyczą więcej niż jednego wymiaru, określając je jako strategiczne (Rys. 3).

Wyzwania strategiczne wyznaczają kierunki działań, których podjęcie będzie pozytywnie wpływać na rozwój społeczno-gospodarczy Gminy.

Rysunek 3: Wyzwania strategiczne Gminy Słupno

